

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE ŽITAVANY NA PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2022 – 2027

**(Strednodobý strategický rozvojový dokument vypracovaný
podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja
v znení zákona č. 309/2014 Z. z.)**

2022

Charakteristika: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žitavany je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v zmysle Zákona č. 309/2014 Z. z., ktorým sa dopĺňa Zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja. Strategický dokument je v súlade s cieľmi a prioritami stanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku (VÚC), na území ktorého sa obec nachádza.

Objednávateľ: Obec Žitavany

Zhotoviteľ: © Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2022

text prešiel pripomienkovaním a jazykovou úpravou

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žitavany na roky 2022 – 2027

OBSAH

ÚVOD.....	5
-----------	---

ČASŤ A

1 AUDIT ÚZEMIA.....	16
1.1 Základná charakteristika obce Žitavany a vymedzenie územia.....	16
1.1.1 Základné údaje o obci	16
1.1.2 História obce Žitavany.....	17
1.1.3 Heraldické znaky obce.....	18
1.1.4 Členstvo obce Žitavany v združeniach.....	19
1.2 Stav územnoplánovacej a programovej dokumentácie.....	19
1.3 Prírodné, vodné, pôdne a klimatické pomery.....	19
1.3.1 Starostlivosť o životné prostredie a o ochranu životného prostredia.....	21
1.3.2 Geomorfologické pomery.....	26
1.3.3 Fytogeografické pomery.....	26
1.3.4 Zoogeografické pomery.....	27
1.4 Demografické pomery.....	27
1.4.1 Obyvateľstvo.....	27
1.4.2 Dynamika obyvateľstva.....	28
1.4.3 Veková a pohlavná štruktúra.....	29
1.4.4 Národnostné zloženie obyvateľstva.....	30
1.4.5 Náboženská štruktúra obce.....	30
1.4.6 Zamestnanosť.....	31
1.4.7 Nezamestnanosť.....	31
1.5 Technická vybavenosť obce Žitavany.....	32
1.6 Kultúrno-spoločenský a športový potenciál v obci Žitavany.....	35
1.7 Odpadové hospodárstvo v obci Žitavany.....	36
1.8 Dopravná infraštruktúra.....	37
2 FINANČNÁ ANALÝZA	39
2.1 Finančná analýza obce Žitavany.....	39
3 ZHODNOTENIE CELKOVÉHO SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA.....	42
3.1 SWOT analýza interného (vnútorného) prostredia obce Žitavany.....	42
3.2 SWOT analýza externého (vonkajšieho) prostredia obce.....	44
3.3 Analýza problémov.....	45
3.4 Vyhodnotenie PHRSR obce Žitavany z roku 2015 – 2020.....	46

ČASŤ B

STRATEGICKÁ ČASŤ.....	48
4 HIERARCHIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV.....	48
4.1 Stratégia rozvoja obce Žitavany na obdobie rokov 2022 – 2027.....	48

ČASŤ C	
C. PROGRAMOVÁ (PLÁNOVACIA) ČASŤ.....	50
5 PROGRAMOVÁ (PLÁNOVACIA) ČASŤ OBCE ŽITAVANY	
NA OBDOBIE ROKOV 2022 – 2027.....	50
5.1 Zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie strategických cieľov.....	50
5.2 Analýza finančných potrieb a možností financovania PRO.....	52
ČASŤ D	
D REALIZAČNÁ ČASŤ.....	54
6 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE	
PHRSR OBCE ŽITAVANY.....	54
6.1 Akčný plán.....	54
ČASŤ E	
MONITOROVANIE PHRSR.....	69
7.1 Spôsob monitorovania PHRSR	69
ČASŤ F	
8 FINANČNÁ ČASŤ.....	72
8.1 Finančné zabezpečenie PHRSR.....	72
ČASŤ G	
ZÁVER.....	74
ČASŤ H	
IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ.....	75

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žitavany na roky 2022 – 2027

ÚVOD

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žitavany na roky 2022 – 2027
Územné vymedzenie:	Nitriansky kraj, okres Zlaté Moravce, obec Žitavany
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PHRSR:	09.04.2022, uznesením č. 219/222
Dátum platnosti:	09.04.2022– 09.04.2027
Verzia:	2.0
Publikovaný verejne:	11.04.2022

Obec Žitavany ako orgán miestnej samosprávy je oprávnená plánovať budúce smerovanie rozvoja obce. Plánovanie alebo programovanie je založené na systematickom prístupe, ktorý zabezpečuje, že budúce rozhodnutia vedenia miestnej samosprávy budú vykonávané na základe vopred stanovených a prerokovaných cieľov a vízií.

Kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý zohľadňuje konkrétne potreby a predstavy občanov, podnikateľov, záujmových skupín o budúcom rozvoji obce je *Program rozvoja obce* (PRO). Jedná sa o rozvojový dokument, ktorý sa spracováva spravidla na obdobie 5 – 7 rokov a je výsledkom strategického plánovania. Dokument zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja VÚC, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce (obec Žitavany územný plán má vypracovaný).

Existencia PHRSR je podmienená Zákonom č. 309/2014 Z. z., ktorým sa dopĺňa Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie (EÚ) zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Dokument PHRSR obce Žitavany s výhľadom do roku 2027 je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. PHRSR obce Žitavany sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy, kde sa kladie dôraz na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Žitavany, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a dopĺňaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- PHRSR obce Žitavany na roky 2022 – 2027
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca so zastupiteľstvom obce),
Riadenie procesu spracovania	- Za riadenie procesu spracovania zodpovedá starosta OcÚ Žitavany - Do prieskumu nebola zapojená verejnosť formou dotazníkového prieskumu kvôli pandémie COVID. - Informovanie o priebehu PHRSR prebiehalo prostredníctvom stretnutí obecného zastupiteľstva.
Obdobie spracovania	- Obdobie spracovania PHRSR bolo vykonané od 1.8. 2021 do 31.03.2022 - Harmonogram spracovania je uvedený vo formulári č. Ú 3.
Financovanie spracovania	- Náklady na spracovanie PHRSR obce Žitavany 2022–2027 sú financované z vlastných finančných zdrojov obce, zo schváleného rozpočtu na vypracovanie stratégie a tieto náklady neznamenaajú dodatočné zaťaženie rozpočtu obce.

Zdroj: Weisová, Bernátová: *Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2021.*

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Termín	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.
Úvod									
Analytická časť									
Strategická časť									
Programová									
Realizačná									
Finančná časť									
Záver									

Zdroj: Weisová, Bernátová: *Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012*

PHRSR bol spracovaný na základe Zákona NR SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z. z., ktorý definuje PHRSR obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery vývoja obce, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy týkajúce sa vypracovávaní, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky (SR) a princípy regionálnej politiky EÚ zakotvené najmä v Nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (tzv. „nariadenie o štrukturálnych fondoch“).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály	nie	nie	nie
Verejné informačné tabule	nie	nie	nie
Informačné formuláre, tabuľky údajov	nie	nie	nie
Internetové stránky	nie	nie	áno
Dotazník pre záujmové skupiny	nie	nie	nie
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Miestne poradné skupiny	nie	nie	nie
Riešenie problémov	nie	áno	áno

Spracovala: Mgr. RNDr. Štefanková Anna, 2021

PHRSR obce Žitavany je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v SR. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a na úrovni programových dokumentov EÚ a to najmä pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov.

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na viacerých úrovniach:

a) Miestnej úrovni

- **PHRSR obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- **Program odpadového hospodárstva,**
- **Viacročný rozpočet,**
- **Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS),**
- **Územný plán obce.**

b) Národnej úrovni

- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2030. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom SR na roky 2021 – 2027 sa začali 23. marca 2017 stretnutím so zástupcami Európskej komisie (EK). Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovaní, o ktorých bližšie informácie je možné získať na stránkach Úradu vlády ako Centrálného koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.

- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2021 – 2027** - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2021 – 2027.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2021 – 2027.**
- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2021 – 2027, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- **Sektorový operačný program**, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- **Regionálna integrovaná územná stratégia 2021-2027.**
- **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHRSR NRSK)**, ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje príslušný samosprávny kraj.
- **PHRSR obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- **Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2020.**
- **Národný program reforiem 2020.**
- **Partnerská dohoda Slovenskej republiky na programové obdobie 2021 – 2027.**
- **Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2030.**
- **Program odpadového hospodárstva.**
- **Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2030.**
- **Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania.**

c) Nadnárodnej úrovni

Programové dokumenty EÚ fondov tvoria:

- **Stratégia EÚ 2030** - Cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast.
- **Spoločný strategický rámec EK.**
- **Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom).**
- **CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji.**
- **CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry** – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT).
- **CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu.**
- **CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu.**
- **CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán národného programu reforiem SR 2030.**
- **CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu.**

- **Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan)**, ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo štrukturálnych fondov EÚ.
- **Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework)**, ktorý bude vytvorený na základe **Národného rozvojového plánu** v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov EÚ.
- **Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme)**, ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celoštátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov EÚ.
- **Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme)**, ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov EÚ.
- **Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP** odráža 1 usmernenie SUS t. j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“.

Zdroje a dokumenty:

V súlade so snahou SR o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave PHRSR obce Žitavany strategické dokumenty:

Podporné materiály:

Pri vypracovaní PHRSR obce Žitavany boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Žitavany má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2030 a prioritných oblastí Pozičného dokumentu:

- **Partnerská dohoda** (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2030. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.
- **Operačné programy** (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EÚ a zabezpečenie naplnenia cieľov Stratégie Európa 2030, ktoré vypracovala EK tzv. „kondicionality“, t. j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť; jednak sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výkonnosti a dosahovaní cieľov Stratégie Európa 2030.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2030 sa zameriavajú na:

- 1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- 2) zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
- 3) zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH);
- 4) podporu prechodu na nízkohlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
- 5) podporu prispôsobovania sa zmenám klímy, na predchádzanie a na riadenie rizík;
- 6) ochranu životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;
- 7) podporu udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach;
- 8) podporu zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
- 9) podporu sociálneho začlenenia a na boj proti chudobe;
- 10) investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
- 11) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy;
- 12) zlepšenie zdravotnej starostlivosti;
- 13) posilnenie hospodárskeho riadenia a to v záujme stability a zjednotenia;
- 14) vytvorenie dohody pre jednotný trh;
- 15) podporu environmentálnej udržateľnosti;
- 16) rast, ktorý sa bude uskutočňovať prostredníctvom znalostí (ide o posilnenie postavenia jednotlivcov);
- 17) posilnenie európskeho výskumného priestoru; zvýšenie závažnosti otázky financovania výskumu a vývoja;
- 18) zvyšovanie inovácií a tvorivosti;
- 19) zlepšenie demografickej situácii so zameraním výziev spojených so starnutím, migráciou a integráciou;
- 20) zlepšovanie aktívneho prístupu k prísťahovaleckej politike;
- 21) lepšie kontrolovanie a zlepšovanie prístupu v spoločnej európskej prísťahovaleckej politike- zabezpečenie dôveryhodného systému riadenia vonkajších hraníc EÚ vrátane koordinovaného systému vydávania víz štátnym príslušníkom tretích krajín; lepšie zabezpečenie vnútornej bezpečnosti EÚ v súvislosti s vonkajšou bezpečnosťou;
- 22) zabezpečenie energetickej bezpečnosti a opatrení v rámci zmien klímy: nová priemyselná revolúcia; hľadanie udržateľnej výroby energie; zníženie vonkajšej energetickej závislosti EÚ;
- 23) vedenie boja proti zmenám klímy;
- 24) vytvorenie európskeho bezpečnostného modelu; vytvorenie obranného modelu;
- 25) budovanie kultúry spolupráce: bezpečnosť ako nadnárodný verejný záujem;
- 26) zvýšenie hospodárskej konkurencieschopnosti Európy atď.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie;
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť;
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce;
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov ;
- moderná a profesionálna verejná správa.

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EÚ: Partnerskej dohody a operačných programov.

Štruktúra operačných programov

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Tematický cieľ / Investičná priorita	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie (VaI)	MŠVVŠ SR	MH SR	1a, 10 1b, 3	EFRR, ESF
2	Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR	MF SR	2 7a,b,c,d	KF, EFRR
3	Ľudské zdroje (ĽZ)	MPSVR SR	MV SR	9	EFRR, ESF
			MZ SR	8,9,10, 9a	
			MŠVVŠ SR	10	
4	Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR	MDVRR SR	4c	KF, EFRR
			MH SR	4,7e	
				4,5,6, 5b	
5	Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR	MK SR	6c	ESF, EFRR
			VÚC	5,6,7,9,10	
				5,6,7,9,10,	
6	Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR		11	EFRR, ESF
7	Technická pomoc (TP)	ÚV SR		11	EFRR
8	Rozvoj vidieka	MPaRV SR			EPFRV
9	Rybné hospodárstvo	MPaRV SR			EFNRH
10	Európska územná spolupráca	RO budú určené zo strany EK			EFRR
11	Interact, Urban	RO budú určené zo strany EK			EFRR

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer – 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami zameranými na podporu vzdelávania, na podporu hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a s opatreniami týkajúcimi sa ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom Stratégie Európa 2030.

rozmer – 2

PHRSR obce Žitavany integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Žitavany na roky 2022 - 2027 integruje a nadväzuje na predchádzajúce PHSR obce a na viacročný rozpočet. PHRSR obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority Stratégie Európa 2030, Pozičného dokumentu Európskej komisie, priority obsiahnuté v Partnerskej dohode a PHRSR je v súlade aj s Programom SR, v súlade so Stratégiou financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov

ako aj v súlade s Integrovaným regionálnym operačným programom „IROP“. Ďalej PHRSR integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: zo Stratégie EÚ 2030; z Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), z programov CENTROPE – Správy o regionálnom rozvoji, CENTROPE – Nástroja na hodnotenie potrieb infraštruktúry – ide o podporu konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT). PHRSR je aj v súlade s CENTROPE – Stratégiou ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégiou z oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégiou z oblasti priestorovej integrácie a obsah vychádza aj z Akčného plánu a z Koncepcie rozvoja občianskej spoločnosti.

rozmer – 3

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín, ktoré sú zriadené v rámci pôsobnosti obce: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy PHRSR, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

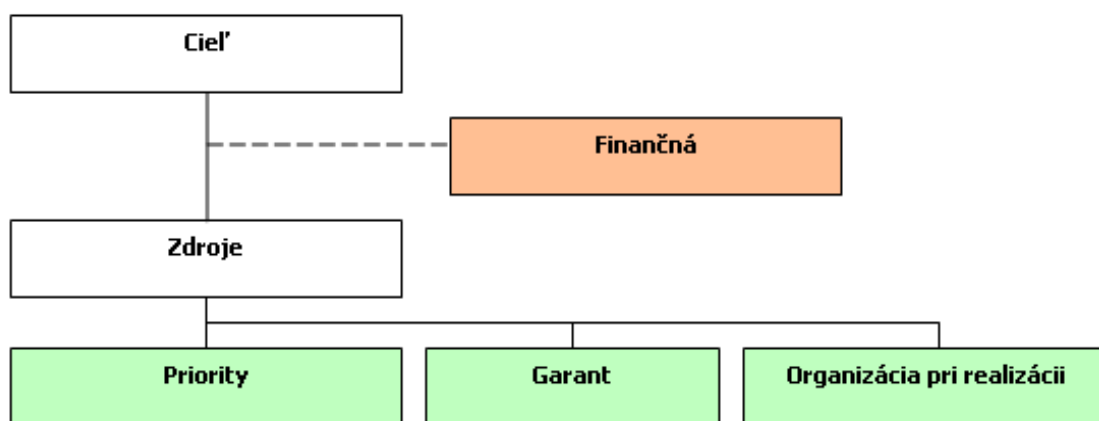
rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

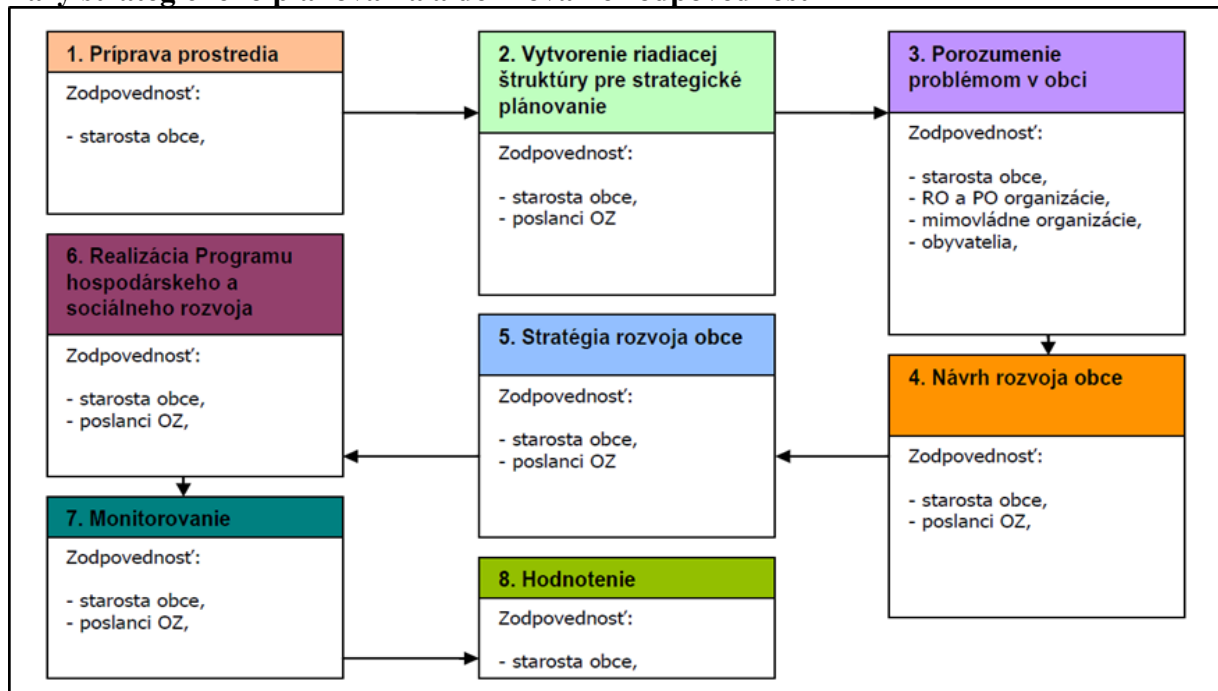
Osnovu PHRSR obce Žitavany znázorňuje schéma 1.

Schéma 1 Osnova PHRSR

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

Zdroj: Woleková, Mežianová, 2021, s.14 – 17.

Fáza 1: Inventarizačná, analytická a prognostická časť tvorby PHRSR

V tejto fáze PHRSR nadväzuje na kľúčové zameranie/vízie a na hlavný cieľ, na kľúčové výzvy, problémy, impulzy a na možné riešenia. PHRSR vo svojom obsahu poskytuje súbor analýz, zozbieraných zdrojov a informácií o obci Žitavany pre ďalšiu tvorbu a implementáciu stratégie. Pri realizácii analytickej časti bola využitá SWOT analýza doplnená o údaje relevantné pre tvorbu samotného dokumentu PHRSR.

Jednotlivé analýzy obsahujú socioekonomické analýzy, územno-technické analýzy, prírodno-environmentálne analýzy zamerané na analýzu prírodného prostredia a inštitucionálno-organizačné analýzy. Na základe parciálnych analýz v tejto uvedenej štruktúre mohla obec Žitavany identifikovať hlavné faktory a disparity rozvoja v území. V rámci SWOT analýzy obec zadefinovala strategické smerovanie, priority a ciele PHRSR na roky 2022 – 2027.

Fáza 2: Strategická časť: Definovanie strategického smerovania, priorít a strategických cieľov PHRSR

Primárne analýzy o doterajšom vývoji a stave obci Žitavany predstavujú koncentrovaný zdroj informácií pre prioritné oblasti rozvoja obce, z ktorých vyplývajú opatrenia a následné aktivity predložené pre riešenie jednotlivých problémových oblastí rozvoja. Podrobný plán konkrétnych aktivít je obsiahnutý v akčnom pláne. Jednotlivé akčné plány a projektové návrhy by mali napĺňať vízie obce. Sú spracované na úrovni činností, časovej a finančnej náročnosti. V rámci tohto kroku stratégie boli zosumarizované všetky výstupy PHRSR, ktoré boli predložené na participatívne pripomienkovanie obecnému zastupiteľstvu obce Žitavany. Navrhované zmeny boli doplnené a implementované do stratégie PHRSR.

Fáza 3: Programová časť: Návrh vlastnej stratégie- strategického prístupu, postupu a nástrojov na naplnenie vízie, hlavného cieľa, priorít a systému cieľov

V tejto fáze pre PHRSR bol identifikovaný prístup, postup a nástroje (opatrenia, aktivity, programy a projekty) v časovej následnosti a v priestorovej súvislosti pre realizovanie jednotlivých krokov stratégie. V tejto fáze obec Žitavany navrhla vlastnú stratégiu, ktorá dosiahne naplnenie celého systému počnúc víziou až po systém cieľov PHRSR. Obec sa rozhodla presadzovať integrovaný prístup a zameriavať sa na inovačne orientované Smart stratégie rozvoja, ktoré poskytujú integrujúce tvrdé infraštruktúrne riešenia s mäkkými organizačnými, inštitucionálnymi a sociálnymi inováciami, ktoré využívajú najnovšie poznatky zo sociálnych, prírodných a technických vied a najmodernejšie technológie pre efektívny a udržateľný rozvoj a zabezpečenie kvality života obyvateľov a kvality podnikateľského prostredia. Implementácia Smart stratégie rozvoja nie je o zvyšovaní výdavkov, ale o efektívnejšom využívaní finančných zdrojov, ktoré obci majú priniesť úsporu v strednodobom a dlhodobom horizonte.

Fáza 4: Realizačná časť- Návrh vlastnej stratégie – strategického prístupu, postupu a nástrojov na dosiahnutie vízie a cieľov

V tejto fáze PHRSR je zamerané na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Fáza 5: Implementačná časť: Nastavenie implementácie, financovania, monitorovania a vyhodnocovania PHRSR

V tejto fáze obec Žitavany vypracovala podrobný plán implementácie stratégie, ktorá je obsiahnutá v PHRSR. Definuje harmonogram implementácie stratégie a v jeho rámci aj konkrétne úlohy pre implementáciu navrhovaných nástrojov vrátane subjektov zodpovedných za splnenie a určenie výstupov realizácie týchto úloh, ktorý je reprezentovaný akčným plánom implementácie. V rámci PHRSR je zabezpečený systém monitorovania a transparentného hodnotenia, čiže napĺňania cieľov stratégie a taktiež plán využitia zdrojov vrátane zostaveného finančného plánu implementácie stratégie. Obsahom PHRSR sa stali konkrétne činnosti a úlohy, ku každej činnosti a úlohe sú priradení partneri zodpovední za ich vykonanie a dôraz bol kladený aj na časový systém rozpočtového programovania územnej samosprávy.

Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z. z., o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Nitriansky samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať

na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaistiť finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z. z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obec okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov ako aj zdroje zo Štrukturálnych fondov EÚ.

Monitorovanie a vyhodnocovanie PHRSR

V rámci monitorovania sa budú identifikovať možné riziká a navrhovať opatrenia na ich zníženie. V procese monitoringu sa odporúča podľa Metodiky tvorby PHRSR verzie 1.0.3, ktorú vypracoval Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu vytvoriť monitorovací výbor. Monitorovací výbor bude tvoriť zvolená komisia životného prostredia, výstavby, územného plánovania, dopravy a služieb obce Žitavany. Členovia komisie budú zodpovedať za plnenie priorít a cieľov PHRSR.

V systéme hodnotenia sa bude vypracovávať monitorovacia správa o realizácii priorít a cieľov PHRSR, ktorá bude hovoriť o úspešnosti plnenia priorít a cieľov. V rámci implementácie stratégie v rámci tejto aktivity bude potrebné vypracovávať aj finančný plán využitia zdrojov a finančný plán implementácie stratégie PHRSR. Finančný plán implementácie stratégie identifikuje finančné objemy, grantové, revolvingové, investičné, neinvestičné zdroje a spôsoby financovania projektov (vlastné zdroje, pôžičky, verejné financie, súkromné zdroje, grantové schémy a pod.)

Fáza 6: Prerokovanie a schvaľovanie PHRSR

Integrálnou súčasťou tejto fázy je prerokovanie a schvaľovanie PHRSR dotknutou verejnosťou a dotknutými orgánmi. V návrhu postupu a v harmonograme participatívnej tvorby a schvaľovania PHRSR je treba integrovať procesy strategického environmentálneho hodnotenia. Na základe preloženia Oznámenia o strategickom dokumente príslušný orgán stanoví rozsah hodnotenia podľa zákona č 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Takto spracovaný a schválený PHRSR obecným zastupiteľstvom je predložený príslušnému VÚC.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žitavany na roky 2022 – 2027

ČASŤ A

1. AUDIT ÚZEMIA

Pre spracovanie PHRSR obce Žitavany je dôležité poznať vonkajšie a vnútorné prostredie. Z tohto dôvodu ďalšia časť sa zaoberá základnou socioekonomickou a fyzicko-geografickou charakteristikou. Tieto komplexné funkčné celky tvoria najvhodnejšie predpoklady pre krajinnoekologické plánovanie a potenciál pre využívanie územia. Analýza prírodnej zložky krajiny (primárnej krajinnej štruktúry) obsahuje viaceré kroky pre využiteľné analýzy a syntézy. Táto analýza obsahuje analýzu geologických a geomorfologických zložiek krajiny, analýzu ostatných prvkov (o vode, pôde, klíme a pod.). Analýza socioeconomickej charakteristiky obsahuje informácie o počte a pohlavnom zložení obyvateľstva, o veku obyvateľov, natalite, mortalite a o ostatných charakteristikách týkajúcich sa obyvateľstva v obci Žitavany. Všetky analýzy o študovanom území tvoria podklad pre krajinnoekologické a územné plánovanie obce. Z historickej štruktúry môžeme vidieť, že územie je dynamické a veľmi premenlivé a že sa dominantne prejavuje v kultúrnej krajine.

1.1 Základná charakteristika obce Žitavany a vymedzenie územia

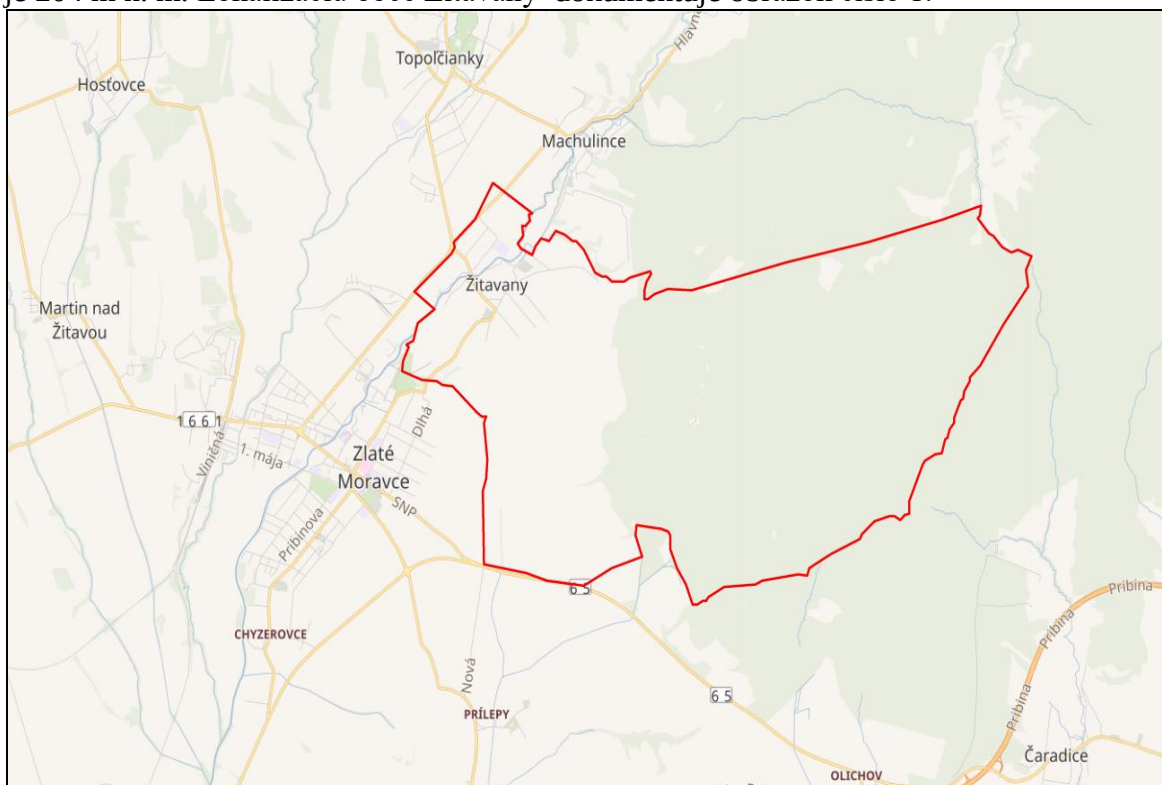
1.1.1 Základné údaje o obci

- **Sídlo obecného úradu:** Obecný úrad Žitavany, ul. Športová 5, 951 97 Žitavany
- **Telefón:** +421-37 64 26 222; +421 0908 780 457
- **Mail:** starosta@zitavany.sk; obec@zitavany.sk; podatelna@zitavany.sk
- **Web:** www.zitavany.sk

Administratívne začlenenie:

- **Štát:** Slovensko
- **Kraj:** Nitriansky
- **Okres:** Zlaté Moravce
- **Región:** Tekov
- **IČO:** 37 869 451
- **DIČ:** 2021 701 528
- **Počet obyvateľov:** 1 854 (Stav k 31.12.2020)
- **Hustota:** 101,87 obyv. na km²
- **Rozloha:** 18,2 km² (1 820 ha)
- **Nadmorská výška obce:** 204 m n. m.
- **Súradnice:** 48°24'00" S 18°25'12"V
- **Prvá písomná zmienka o samostatnej obci pochádza z roku:** 1075
- **Starosta:** Štefan Borkovič

Obec Žitavany leží na 48 °24'00" severne a na 18°25'12" východne, cca 2 km severovýchodne od Zlatých Moraviec v údolí rieky Žitavy, na rozmedzí južných svahov Pohronskeho Inovca a Inovca, ktoré vytvárajú podkovu otvorenú juhozápadným smerom. Zo severnej časti zasahuje do obci Podunajská pahorkatina, presnejšie Žitavská pahorkatina. Prvá časť obce je situovaná na severnej časti Žitavskej nivy, druhá časť sa nachádza na terase Žitavy, Najbližšie okolie Žitavany tvoria obce Machulince, Obyce, Topoľčianky a Hostie. Obec je rozložená z pôvodne dvoch obcí, čím je rozťahnutá na väčšom území. Kňazický kataster má rozlohu 10,94 km², Opatovecký chotár má 7, 26 km². Administratívne obec Žitavany patrí do územného celku Nitrianskeho samosprávneho kraja (NUTS III). Obec je zaradená do okresu Zlaté Moravce (NUTS IV) a do NUTS II Západné Slovensko. Rozloha obce je 1 820 ha. V obci žije spolu 1854 obyvateľov (Stav k 31.12.2020). Hustota obyvateľstva je 101,87 obyvateľov na km². Nadmorská výška obce je 204 m n. m. Lokalizáciu obce Žitavany dokumentuje obrázok číslo 1.

Obrázok 1 Lokalizácia obce Žitavany v rámci okresu Zlaté Moravce

Obec Žitavany susedí s katastrami obcí: na severozápade s k. ú. Topoľčianky, severe s k. ú. Machulince, východe s k. ú. Obyce a Čaradice, juhu a k. ú. Čierne Kľačany a Prílepy, západe s k. ú. Zlaté Moravce.

1.1.2 História obce Žitavany

Územie obce bolo najprv kontinuálne osídlené od praveku a svojím významom patrí do kultúrno – historického vývoja Slovenska. Historické osídlenie obce sa vyvíjalo okolo rieky Žitavy a jej prítokoch, ktoré oddeľovali vyvýšenú Žitavskú terasu a spodnú Žitavskú nivu. Okolo 14. storočia sa osídľovala aj ľavá strana Žitavy, ktorá bola kedysi neobývatelným močaristým ostrovom. Aj keď sa postupne ostrov zanesol nánosmi z riečnej terasy a vyschol, dodnes je toto územie silno podmáčané a nezastavané. Písomne je doložené, že lokalita – villa Knesech (Knesecz = Kňažice) bola dôležitou súčasťou vtedajšej cirkevnej organizácie v roku 1075. Fara a kamenný kostol zabezpečovali

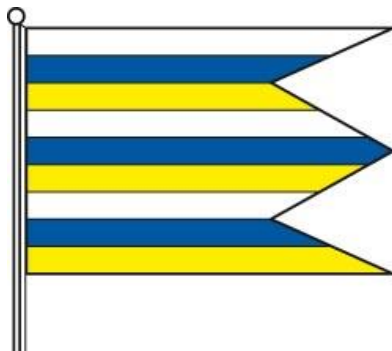
cirkevnú správu pre 50 okolitých obcí. Ešte pred rokom 1075 tu stál kostol, predchodcom ktorého bola kráľovská drevená kaplnka, jediná spolu s kaplnkou vo Zvolene z tohto obdobia (podľa Richarda Marsinu). Obec patrila pôvodne do beňadického opátstva, ale postupne sa rozrástla až do neďalekého panstva v Topoľčiankach. Staršia časť sa označovala ako Opatovské Kňazice (neskôr Opatovce), kým si nová časť zachovala pôvodný názov Kňazice. Aj keď vlastník územia pred rokom 1075 nie je zatiaľ historicky preukázaný, možno predpokladať pôvod obce aj vo veľkomoravskom období. Horná časť Kňazíc, ležiaca na terase, sa stala v roku 1075 vlastníctvom novozaloženého benediktínskeho opátstva v Hronskom Beňadiku. Od toho sa neskôr odvodil aj jej neskorší názov Opatovce (opát, opátstvo). Rozdelenie obce medzi cirkev a zemepánov viedlo k častým vzájomným sporom vlastnícky samostatných častí jednej obce, ktoré v podvedomí obyvateľov pretrvávajú dodnes. Po viacerých historických zmenách názvu obce, územného členenia a priradenia obce k mestu Zlaté Moravce (1975), sa od roku 2002, obe prímestské časti – Opatovce aj Kňazice – stali samostatnou obcou a vrátili sa k už raz jestvujúcemu názvu z 19. storočia, Žitavany.

Obec Žitavany sa zaraďuje do historickej krajinnej štruktúry s vodnými mlynmi. Obyvateľstvo sa v minulosti venovalo mlynárstvu, poľnohospodárstvu a to najmä pestovaniu obilia, konope (polia na Horeluží) ovocia, vinohradníctvu, včelárstvu, chovu dobytka, prasiec a oviec, výrobe konopného plátna, výrobe kvalitného jedlého lisovaného konopného oleja, zberu lesných plodov. Z remesiel tu boli murári a tesári, studniari, stolári, kováči, kolári, klampiari, halenári a čižmári. (Zdroj: Cibira, J.: *Žitavany a ich korene*. Vyd. Mesto Zlaté Moravce, 2000, s. 21, 38, 39, 46).

1.1.3 Heraldické znaky obce

Obrázok 2 Erb obce Žitavany

Obrázok 3 Vlajka obce Žitavany

Erb a vlajka tvoria dvojicu základných symbolov obce, ktoré boli schválené Heraldickou komisiou Ministerstva vnútra Slovenskej republiky 3. októbra 2006. Obecný erb sa považuje za jednofarebnú napodobeninu z kovu, keramiky alebo iného materiálu. Obec označuje erbom obce a vlajkou obce budovu, ktorá je sídlom orgánov obce, zasadaciu miestnosť obecného zastupiteľstva a úradnú miestnosť starostu.

Obecná vlajka má podobu deviatich pozdĺžnych pruhov bieleho, modrého a žltého. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t. j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu. Farebnosť pruhov na vlajke je daná farbami obecného erbu. Obec Žitavany vznikla v roku 1960 zlúčením obcí Kňazice a Opatovce nad Žitavou.

Obecnú pečať tvorí erb s kruhopolisom: Obec Žitavany

1.1.4 Členstvo obce Žitavany v združeniach

Obec Žitavany je členom rozšíreného mikroregiónu Trábečko. V súčasnosti patrí obec i do Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS).

1.2 Stav územnoplánovacej a programovej dokumentácie

Obec podľa počtu obyvateľov, v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len „*Stavebný zákon*“) v znení neskorších predpisov podlieha povinnému spracovaniu územnoplánovacej dokumentácie. Obec Žitavany sa v roku 2002 osamostatnila od mesta Zlaté Moravce a rozhodla sa sama riešiť svoj urbanistický rozvoj ako zvrchovaná obec. V roku 2018 sa obec rozhodla vypracovať aktuálnu územnoplánovacia dokumentáciu v digitálnej forme. Snahou územného plánu

- c) je snaha zabezpečiť väčšiu účasť občanov na rozvoji a zveľadovaní obce;
- d) zosúladiť záujmy obecne so záujmami celospoločenskými, rešpektovaním aktuálneho ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja;
- e) podrobne zmapovať zhodnotiť a zregulovať celé záujmové územie obce, rešpektovať vlastnícke vzťahy;
- f) umožniť rozvoj vitálnych funkcií sídelného útvaru, rozvoj obytnej funkcie, výroby, služieb podnikateľských aktivít, rekreácie a turizmu;
- g) chrániť prírodné hodnoty upriamiť pozornosť na riešenie ekologických problémov obce a rešpektovať nové zmeny technického, civilizačného a sociálno-ekonomického charakteru.

Obec Žitavany má schválený aktuálny Územný plán obce.

1.3 Prírodné, vodné, pôdne a klimatické pomery

Prírodné pomery

Obec Žitavany zaujme návštevníkov predovšetkým krásnou prírodou a vidieckym charakterom. Obec sa nachádza v pásme jadrových pohorí Vnútrotných Západných Karpát (Trábeč) a v neovulkanickom pohorí vnútrotných Západných Karpát (Pohronský Inovec). Do územia zasahuje Panónska panva, ktorá je reprezentovaná Podunajskou nížinou.

Vodné pomery

Cez obec Žitavany preteká rieka Žitava a nachádzajú sa tu aj bohaté zásoby podzemných vôd. Kvantita prietoku rieky je nízka ($T < 1 \cdot 10^{-4} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$), preto sa vo väčšine prípadov využíva len na poľnohospodárske účely. Rieka Žitava je v správe SVP š. p.. Východnou časťou preteká vodohospodársky významný tok Bočovka. Okrajovo zasahuje katastrálne územie v strednej časti územia bezmenný prítok vodného toku Siročina. Ďalej preteká katastrom vodný tok Suchý potok, ktorý je v správe organizácie Lesy SR, š. p. OZ Banská Bystrica a Krivý potok východnou hranicou katastrálneho územia, ktorý spadá do povodia Hrona. Vodné toky pretekajúce katastrálnym územím obce sú neregulované s prirodzeným režimom. V rámci vyhotovenia prvých Plánov manažmentu povodňových rizík bola v predbežnom hodnotení povodňového rizika rieka Žitava zaradená medzi geografické oblasti s potenciálne významným povodňovým rizikom. Pre účely vyhotovenia prvých plánov manažmentu povodňového rizika (§ 8, ods. 7 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami) boli vypracované mapy povodňového rizika a mapy povodňového ohrozenia (MPR a MPO). Správca vodohospodársky významných vodných tokov v zmysle § 6 a § 7 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami, v znení neskorších predpisov po vypracovaní MPO a MPR poskytol uvedené

mapy dotknutým obciam, pričom obec podľa § 6 ods. 10 zákona č.7/2010 následne zabezpečuje vyznačenie všetkých záplavových čiar zobrazených na mapách povodňového ohrozenia do územného plánu obce pri najbližšom preskúmaní schváleného územného plánu. Plány manažmentu povodňových rizík obsahujú návrhy na realizáciu opatrení, ktorých cieľom je zníženie pravdepodobnosti záplav územia povodňami a na zníženie potenciálnych nepriaznivých následkov povodní. Ide predovšetkým o návrhy preventívnych opatrení v krajine a na vodných tokoch a harmonogram ich realizácie, ktorý bude vypracovaný v závislosti od poradia naliehavosti a jednotlivé opatrenia budú postupne realizované v závislosti od zabezpečenia finančných prostriedkov. Na zníženie povodňového rizika sa v Pláne manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Váhu, na úseku vodných nádrží plánuje výstavba vodnej nádrže Obyce na Žitave, ktorá je zaradená do územnej ochrany kategórie „C“. Vodná nádrž plánovaná nad obcou Obyce bude slúžiť na ochranu obcí v povodí rieky Žitava - Obyce, Machulince, Žitavany, Zlaté Moravce a Tesárska Mlyňany.

I keď k. ú. obce Žitavany nebolo zaradené medzi geografické oblasti s potenciálne významným povodňovým rizikom (PMPR), boli pre túto oblasť vypracované mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika v mierke 1:10 000 (Zlaté Moravce) Z dôvodu v budúcnosti plánovaných zámerov v riešenom území a z hľadiska ochrany územia pred povodňami, by bolo potrebné zakresliť záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika do územnoplánovacej dokumentácie s upozornením, že boli spracované mimo geografickú oblasť a sú zobrazené orientačne. V prípade, že sa v záplavovom území rieky Žitava bude uvažovať s novou výstavbou, hydro-technickým výpočtom preveriť kapacitu koryta a vlastnú výstavbu situovať nad hladinu Q100.

Rieka Žitava, ktorá tečie cez územie obce, patrí **medzi silne znečistené toky Slovenska (IV. trieda kvality)**. Kvalita povrchovej vody Žitavy je po celej dĺžke ovplyvňovaná ľudskou činnosťou, najmä vypúšťanými odpadovými vodami kvôli nedobudovanej kanalizácii. Problémom je najmä udržiavanie vzhľadu brehov pretekajúcej rieky. Rieka v centre obce je ohraničená betónovým múrom, na južnej a severnej strane Žitavy sú zachované pobrežné stromové a krovité porasty, s čiastočne trávnatým brehom. Diskutabilný je vzhľad mosta (zábradlie, chodník pre peších) na hlavnej komunikácii a lávky na hornej časti rieky pri Žitavskej ulici. Preto bol spracovaný a schválený projekt na úpravu a vybudovania protipovodňových opatrení časti toku

Pôdne pomery

Z hľadiska kvality pôdy obec disponuje s vysoko a stredne kvalitnou poľnohospodárskou pôdou. Kontaminované pôdy sa v katastrálnom území obce nenachádzajú. Poľnohospodárska pôda je využívaná súkromnou spoločnosťou z Topoľčianok bez zisteného kontaminovania pôdy. Pôdy sú ohrozované pôsobením vodnej erózie, kde ide o stredný stupeň ohrozenia. Ohrozenie pôdy veternou eróziou je slabé až žiadne. V intraviláne obce sa nachádzajú močaristé pôdy, ktoré obmedzujú výstavbu v obci. Na území Žitavian sa nachádzajú dva pôdne typy a to hnedozeme a fluvizeme. Sú to pôdy s veľmi priaznivým predpokladom pre trvalo udržateľné poľnohospodárstvo. Podiel poľnohospodárskej pôdy z celkovej výmery územia obce tvorí 40,1 – 60,0 %. Ich trvalé využívanie je podmienené obnovou prístupného fosforu, dodatočným zavlažovaním, resp. upravením agrotechniky na dočasne zamokrených čierniciach a fluvizemiach. Väčšina poľnohospodárskej pôdy katastra obce Žitavany je v súčasnosti obhospodarovaná spoločnosťou, ktorá nemá sídlo v obci. Malá časť pôdy je obhospodarovaná občanmi, ktorí však nie sú registrovaní ako SHR. Porasty lesov sú obhospodarované dvomi urbárnymi spolkami a príslušným Lesným úradom.

Lesy

Podľa lesného zákona lesy sú jedným z najväčších bohatstiev Slovenska, sú jednou zo základných zložiek životného prostredia a poskytujú trvalý zdroj dreva pre priemyselné odvetvia. Lesy ovplyvňujú a zlepšujú podnebie, vodné a pôdne pomery, vytvárajú prirodzené prostredie pre mnohé druhy rastlín a živočíchov, aj ich spoločenstiev, uchovávajú prírodné krásy a sú zdrojom zdravia a osvieženia obyvateľstva. Lesy majú zastúpenie na ploche 1160,5770 ha.

Klimatické pomery

Podľa údajov v Atlase krajiny SR 2002 patrí územie do teplej oblasti, pričom prevažná južná časť patrí okrsku teplému, miene suchému s miernou zimou, a severná časť do okrsku teplého, mierne vlhkého s miernou zimou. Priemerná ročná teplota vzduchu sa na väčšine územia pohybuje v rozmedzí 9 až 10 °C, v severnej časti 8 až 9 °C s priemerným množstvom zrážok 630 mm. Územie patrí vďaka svojej polohe medzi najteplejšie miesta na Slovensku. Najchladnejším mesiacom je január (- 2,6°C). Vodné zrážky v sledovanej oblasti sú dosť nerovnomerne rozdelené a priemerný ročný úhrn zrážok je 662 mm. V celom území spadne od 550 do 660 mm atmosférických zrážok. Najväčšie úhrny zrážok sa vyskytujú v letných mesiacoch - jún a najnižšie úhrny zrážok sú v septembri a zimných mesiacoch, Priemerný úhrn zrážok za roky 2020 až 2021 bol 582 mm. V porovnaní s rokom 2019 je to o 23 mm menej. V zimnom období sa v tuhých, prevažne snehových zrážok vytvára na zemskom povrchu snehová pokrývka, ktorá má v oblasti Zlatých Moraviec krátke, v priemere 35 dňové trvanie.

V záujmovom území prevládajú východné a severozápadné vetry, čo je podmienené morfológiou terénu. Je vidieť silnejší vplyv priebehu doliny Žitavy na smerovanie vetra.

1.3.1 Starostlivosť o životné prostredie a o ochranu životného prostredia

Stanovenie zraniteľnosti jednotlivých zložiek životného prostredia (ŽP) vyplýva z ich environmentálnej citlivosti (prirodzenej náchylnosti na deštrukciu) a environmentálnej významnosti (súčasná kvalita a tiež jedinečnosť v danom priestore), ktoré sa takto konfrontujú s prípadným pôsobením nového stresového faktora. Obec Žitavany sa v starostlivosti o ŽP riadi podľa Zákona NR SR č. 17/1992 Zb. Zákonom o životnom prostredí, ktorý ustanovuje dodržiavať zásady ochrany ŽP a povinnosti pre právnické a fyzické osoby chrániť a zlepšovať stav ŽP a to v princípoch trvalo-udržateľného rozvoja.

Obec sa snaží dodržiavať aj zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, kde legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života v území. Zákon vymedzuje druhovú a územnú ochranu drevín. Druhovú ochranu sa viaže na chránené rastliny, chránené živočíchy, chránené nerasty a chránené skameneliny. Za najzávažnejšie problémy, ktoré negatívne ovplyvňujú kvalitu životného prostredia tejto skúmanej oblasti môžeme považovať predovšetkým znečistené povrchové vody, znečistené pôdy a znečistené podzemné vody, tzv. „divoké“ skládky odpadov ako veľmi závažný rizikový faktor, hluk, eróziu a zápach.

Ochrana prírodných zdrojov, ložísk nerastných surovín

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra :

- **vidujú upravené skládky (2) ;**
- **vidujú ložiská nevyhradeného nerastu LNN (4697,4671,4079):**
- ložisko nevyhradeného nerastu (LNN) "Opatovce – Kamenné vráta (4697)", stavebný kameň, IMA INVEST s.r.o.;
- ložisko nevyhradeného nerastu (LNN) "Opatovce – Kamenné vráta (4671)", stavebný kameň, Ondrejka Miloš KAM-ON, Machulince;
- ložisko nevyhradeného nerastu (LNN) "Žitavany (4079)", stavebný kameň, ŠGÚDŠ Bratislava;
- nevidujú svahové deformácie a zosuvy;
- nevidujú výhradné ložiská DP;
- nevidujú výhradné ložiská CHLU;
- nevidujú výhradné ložiská OVL;
- nevidujú navrhované prieskumné územia;
- nevidujú určené prieskumné územia;
- vidujú staré banské diela;
- predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika;
- nevidujú prognózu zvýšeného radónového rizika;

Vodné zdroje a ich ochranné pásma

Časť obce Žitavany sa nachádza v ochrannom pásme II. stupňa VZ .

Pôdne zdroje

Poľnohospodárska pôda je nenahraditeľným výrobným prostriedkom na výrobu potravín. Ochranu poľnohospodárskej pôdy upravuje zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. **Podľa tohto zákona a jeho prílohy č. 3 je povinnosť chrániť pôdy prvej až štvrtej kvalitnej skupiny.** Pri stanovovaní plôch na rozvoj sídelného útvaru sa budú uprednostňovať ako vnútorné rozvojové lokality plochy poľnohospodársky neobrábané a problematické. Pri rozširovaní zastavaného územia obce a stanovovaní vonkajších rozvojových plôch sa budú uprednostňovať v prvom kroku pôdy menej produkčné.

Z hľadiska kvality pôdy obec Žitavany disponuje s vysoko a stredne kvalitnou poľnohospodárskou pôdou. Kontaminované pôdy sa v katastrálnom území obce nenachádzajú. Poľnohospodárska pôda je využívaná súkromnou spoločnosťou z Topoľčianok bez zisteného kontaminovania pôdy. Pôdy sú ohrozované pôsobením vodnej erózie, kde ide o stredný stupeň ohrozenia. Ohrozenie pôdy veternou eróziou je slabé až žiadne. V intraviláne obce sa nachádzajú močaristé pôdy, ktoré obmedzujú výstavbu v obci.

Ochrana lesných zdrojov

Podľa lesného zákona lesy sú jedným z najväčších bohatstiev Slovenska, sú jednou zo základných zložiek životného prostredia a poskytujú trvalý zdroj dreva pre priemyselné odvetvia. Lesy ovplyvňujú a zlepšujú podnebie, vodné a pôdne pomery, vytvárajú prirodzené prostredie pre mnohé druhy rastlín a živočíchov, aj ich spoločenstiev, uchovávajú prírodné krásy a sú zdrojom zdravia a osvieženia obyvateľstva. V katastri obce asi 63% plochy zaberajú lesné pozemky, ktoré sú v obecnom vlastníctve.

Ochranu lesov a ich využívanie upravuje zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov. Podľa § 10 zákona o lesoch ochranné pásmo lesa tvoria pozemky

do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku. V zmysle § 12 zákona o lesoch sa rozlišujú nasledovné kategórie lesov a to ochranné lesy, lesy osobitného určenia a hospodárske lesy. V obci Žitavany sa nachádzajú lesy o výmere 1161 ha. Lesy spadajú pod LHC Žitavany, do lesnej oblasti.

Kategória lesov: „H“ - hospodárske lesy a funkčný typ lesa je produkčný les - suché bukové dúbavy. V celom území platí I. stupeň ochrany. Druhovú zloženie lesov: dub cerový, dub zimný, borovica lesná, buk lesný (*Zdroj: lesnícky portál (LGIS)*).

Ochrana ovzdušia

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší. V riešenom území obce Žitavany sa veľké zdroje znečistenia ovzdušia nenachádzajú. Z hľadiska kvality ovzdušia obec ako aj širšie územie nepatrí medzi zaťažené oblasti (čo je dôsledok spolupôsobenia viacerých faktorov: nížinný reliéf, absencia priemyselných závodov znečisťujúcich ovzdušie). Na znečisťovaní ovzdušia sa v regióne podieľajú existujúce stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a automobilová doprava, ktoré zaťažujú ovzdušie hlavne tuhými znečisťujúcimi látkami. Z hľadiska komunálnych zdrojov znečistenia ovzdušia v obci možno konštatovať, že plynifikáciou obce bolo odstránené znečistenie z lokálnych zdrojov vykurovania.

Ochrana zveri

• Rybárstvo

Právne zásady ochrany rýb na Slovensku zabezpečujú viaceré zákony a vyhlášky:

- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.
- Vyhláška MŽP SR č.24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, v zmysle prílohy č. 4 je evidovaných 18 druhov rýb,
- Zákon č.139/2002 Z. z. o rybárstve upravuje podmienky ochrany, chovu a lovu rýb a ostatných vodných organizmov tak, aby priamo alebo prostredníctvom ekologických väzieb nedochádzalo k narušeniu vodných ekosystémov a k ohrozeniu genofondu rýb. Zároveň upravuje aj práva a povinnosti fyzických a právnických osôb pri využívaní vôd na ochranu, chov a lov rýb, pôsobnosť štátnej správy na úseku rybárstva ako aj zodpovednosť za porušenie povinností podľa tohto zákona.
- Vyhláška MŽP SR č. 185/2006 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 139/2002 Z. z. o rybárstve v znení neskorších predpisov.

Vodný tok Žitava, v úseku od cestného mosta v Obyciach po stavidlo v obci Žitavce, patrí do rybárskeho lovného revíru č. 2-5630-1-1. s výskytom druhov rýb ako kapor, mrena, jalce, karasy, štúky, zubáče, sumce, ostrieže, pleskáče a ojedinele i pstruhy.

• Poľovníctvo

Výkon poľovníctva upravujú vyhlášky:

- MPH SR č. 407/2002 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva a výživy č. 59/1967 Zb., ktorou sa vydávajú vykonávacie predpisy k zákonu o poľovníctve v znení neskorších predpisov, MPH SR č. 230/2001 Z. z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej socialistickej republiky č. 172/1975 Zb. o ochrane a o čase, spôsobe a podmienkach lovu niektorých druhov zveri v znení vyhlášky č. 231/1997 Z. z.
- MPH SR č. 229/2001 Z. z. o spôsobe kontroly ulovenej zveri, MPH SR č. 222/2001 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva a výživy

Slovenskej republiky a Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 171/1975 Zb., ktorou sa mení výpočet zveri.

Obec Žitavany patrí do poľovného revíru s názvom: Obyce - Machulince - Žitavany – Suličín (Zlaté Moravce) a do poľovnej oblasti J XXVIII. Tribeč. Ku poľovnej zveri v revíry patrí jeleň, srnec, diviak, muflón, daniel, zajac, bažant.

Ekologicky významné segmenty krajiny a územný systém ekologickej stability

V zmysle § 2 zákona o ochrane prírody a krajiny sa za územný systém ekologickej stability (ÚSES) považuje taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základnými prvkami kostry ÚSESu sú biocentrá a biokoridory provincionálneho, nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu a interakčné prvky. Súčasťou tvorby ÚSES v krajine je aj systém opatrení na ekologicky vhodné a optimálne využívanie krajiny a jej potenciálu. V SR koncepcia ÚSES bola prijatá uznesením vlády SR č. 394 z roku 1991.

V zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny sú chránenými:

- 1. biocentrum** je ekosystém alebo skupina ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev,
- 2. biokoridor** je priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky,
- 3. interakčný prvok** určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov, najmä trvalá trávna plocha, močiar, porast, jazero, prepojený na biocentrá a biokoridory, ktorý zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom.

Chránené územia a prvky ÚSES

V katastrálnom území Kňažice a Opatovce prevládajú veľkoblokové plochy ornej pôdy hraničiace so zastavanými plochami obce. Vo východnej časti oboch katastrov sa nachádzajú lesné porasty Pohronského Inovca. V južnej časti katastrálneho územia Kňažice v lesných porastoch Pohronského Inovca eviduje štátna ochrana prírody **Územie európskeho významu SKUEV0873 Pohronský Inovec** navrhované na doplnenie do siete území európskeho významu Natura 2000. Predbežná ochrana územia je zabezpečená opatrením zo 7. decembra 2017 č. I/2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zo 14. júla 2004 č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu. Opatrenie nadobudlo účinnosť dňa 1. januára 2018. Opatrením sa ustanovuje doplnok národného zoznamu území európskeho významu v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 495/2017 z 25. októbra 2017 o Druhej aktualizácii národného zoznamu území európskeho významu. V území platí v zmysle zákona NR SR 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, v znení neskorších predpisov **druhý stupeň ochrany**. Územie európskeho významu SKUEV0873 Pohronský Inovec sa nachádza v katastrálnych územiach Čaradice, Čierne Kľačany, Machulince, Obyce, Tekovské Nemce, Prílepy a Kňažice. Celková rozloha územia je 449,054 ha.

Prvky ÚSES:

Katastrálne územia obce Žitavany sú bohaté na ekologické prvky. Základom kostry ekologickej stability v obci Žitavany je **Biokoridor nadregionálneho významu (NRBk1) rieka Žitava**. Jedná sa o tok, ktorý je čiastočne regulovaný. Jeho význam je

pre ekologickú stabilitu z hľadiska vhodnej štruktúry a druhového zloženia brehových porastov hodnotný. Do východnej časti katastrálneho územia Opatovce, zasahuje biocentrum regionálneho významu **RBc1 Hradecké lúky**. Cieľom územného systému ekologickej stability je vytvorenie čo najpriaznivejšej štruktúry krajiny. Východne od zastavaného územia obce, v oblasti "Čertov" sa nachádzajú ochranné lesy.

Predmetom ochrany sú i biotopy európskeho významu ako:

91H0 Teplomilné panónske dubové lesy;

91M0 Panónsko-balkánske cerové lesy;

91G0 Karpatiské a panónske dubovo-hrabové lesy;

6510 Nížinné a podhorské kosné lúky

a druh európskeho významu Kunka žltobruchá (*Bombina variegata*).

Miestny územný systém ekologickej stability MÚSES tvoria plošné a líniové prvky v krajine s hodnotným ekologickým významom miestneho charakteru.

Interakčné prvky

Súčasťou miestneho územného systému ekologickej stability sú interakčné prvky, ktoré predstavujú skupinu ekosystémov, nadväzujúcich na biocentrá a biokoridory, so schopnosťou zabezpečiť alebo posilniť priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny.

V katastrálnych územiach sa nachádzajú interakčné prvky líniové IPL i plošné IPP.

Koeficient ekologickej stability (KES) vypočítaný podľa metodiky Reháčková, Paudišová (2007) dosahuje hodnotu **3,61 - krajina s vysokou ekologickou stabilitou**.

Dôvodom je vysoká prevaha lesnej krajiny, lesných celkov s druhovým zložením prirodzených druhov duba zimného, cerového, buka lesného, ktoré prispievajú k výraznej ekologickej stabilite územia. Podiel poľnohospodársky využívannej pôdy v území je nižší, čo prispieva k výraznej stabilite ekostabilizačných prvkov v území. Z uvedeného vyplýva, že z hľadiska ochrany životného prostredia, za účelom udržania ekologickej stability územia, je nutné realizovať vhodné udržiavacie opatrenia na ochranu ekostabilizačných prvkov v území. Pri budovaní a prevádzkovaní, ako aj pri rekonštrukcii líniových stavieb je potrebné zachovať vhodnými technickými opatreniami ich migračnú priechodnosť - § 4 ods. 6 a 7 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších právnych predpisov.

Požiadavky z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného a technického vybavenia

V návrhu územného plánu rešpektovať všetky významné línie a zariadenia: elektroenergetické, telekomunikačné, plynárenské, vodohospodárske objekty a línie, rešpektovať ich ochranné a bezpečnostné pásma a prekládky týchto sietí pripravovať len v súčinnosti s príslušným správcom.

Cez riešené územie prechádzajú nasledovné dôležité technické a dopravné trasy, ktoré je potrebné rešpektovať a dodržiavať ich ochranné pásma :

- a) cesta I. triedy 1/65 (v dotyku), rešpektovať ochranné pásmo;
- b) rezervovať územie pre severovýchodný obchvat mesta Zlaté Moravce;
- c) jednokolažová železničná trať č.141 Leopoldov – Kozárovce- rezervovať územie pre úpravu , rekonštrukciu a technickú modernizáciu trate;
- d) trasa elektrických vedení – 110Kv, 22 kV vzdušné vedenia;
- e) trasy optických diaľkových káblov;
- f) pásmo hygienickej ochrany vodných tokov a vodných zdrojov;

Prírodné stresové javy

- **Seizmicita**

Riešené územie sa nachádza v oblasti mimo epicentier zemetrasnej činnosti /lokalita s možnosťou výskytu makroseizmickej intenzity o sile 6° MCS (Zdroj: geo.enviroportal/)

- **Zosuvné procesy a výmoľová erózia**

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra nie sú v predmetnom území zaregistrované zosuvy. V predmetnom území sú evidované staré banské diela v zmysle § 35 ods.1, zákona č. 44/1988, haldy z ťažby a spracovania andezitu (zn. 5-halda). Predmetné územie nie je určené ako prieskumné územie pre vyhradený nerast. V území je potrebné rešpektovať jestvujúce rigoly.

1.3.2 Geomorfologické pomery

Pohronský Inovec bol vytvorený sopečnou činnosťou, jeho základ tvoria andezit a andezitové tufy. V súčasnosti je spracovaný návrh na vyhlásenie celej lokality za Chránený areál. V minulosti sa tu ťažili dlažbové cestné kocky nazývané „mačacie hlavy“. Existujú neoverené zmienky o tom, že z tohto kameňa je postavený Karlův most. Pohorie Tríbeča je tvorené žulou a kryštalicými bridlicami. Oblasť v okolí je využívaná oblasť pre skalolezectvo. Oblasť bola vyzdvihnutá spolu s karpatskou horskou sústavou. Samotný Pohronský Inovec vznikol vulkanickou činnosťou, jeho základ tvoria andezity a andezitové tufy. Toto kryštallické jadro je pokryté hrubou vrstvou sedimentov: kremencov a vápencov, ktoré vznikli počas podmorského vývoja tejto oblasti.

Súčasnú nivu Žitavy vytvára niekoľko metrov hlboká vrstva štrkopieskov. Nad štrkopieskami sa situuje 2 metre hlboká vrstva piesčitého ílu a hliny. Vyvýšená terasa nad Žitavou bola vytvorená činnosťou menovanej rieky, ktorá sa zarezávala do bývalého morského dna o 20-70 metrov, hlavne počas medziľadových dôb.

1.3.3 Fytogeografické pomery

Fytogeograficky patrí územie do oblasti Panónskej flóry obvodu eupanónskej xertermnej flóry zastúpenej v prevažnej miere teplomilnými druhmi. Alúviá riek sú porastené lužnými lesmi na naplaveninách vodných tokov. V súčasnosti sú zachované už len vo forme fragmentu. Prevažná časť týchto porastov je v súčasnosti poľnohospodársky využívaná.

Potenciálna prirodzená vegetácia v dotknutom území a jeho širšom okolí:

- **lužné lesy podhorské a horské** (Alnenion glutinoso-incane) – združuje pobrežné jelšové a jaseňovo-jelšové lužné lesy. Jedná sa o lesné spoločenstvá na fluvialných sedimentoch v údolných nivách potokov a riek;
- **dubovo-cerové lesy** (Quercum petraeae-cerris) – xertermné dubové lesy na alkalických podložiach;
- **dubovo nátržníkové lesy** (Potentillo albae-Quercion) – dubové lesy na plošinách a miernych sklonoch pahorkatín s príkrovmi sprašových hĺn a ílov, zväčša na neogénnych útvaroch;
- **dubové kyslomilné lesy** (Genisto germanicae-Quercion dalechampii) – sú paralelou so spoločenstvami zväzu Quercionpubescinti-petraeae na kyslých podložiach;
- **bukové lesy kvetnaté** (Eu-Faginion) – mezotrofné spoločenstvá s prevahou buka, rozšírené v nižších polohách;
- **dubovo-hrabové lesy karpatské;**

- **dubovo-hrabové lesy panónske** (*Quercorobori-Carpenenion betuli*) v najteplejších oblastiach.

K najčastejším druhom patria: prhl'ava dvojdomá (*Urtica dioica*), balota čierna (*Ballota nigra*), pýr plazivý (*Agropyron repens*), pichliač roľný (*Cirsium arvense*), pupenec roľný (*Convolvulus arvensis*), palina obyčajná (*Artemisia vulgaris*) a iné. Mnohé z týchto druhov predstavujú známe alergény.

Nelesná drevinná vegetácia je tvorená ojedinelými stromami alebo skupinkami stromov a krov rôznorodého zloženia, príp. tvorí zapojené línie stromov a krov zväčša pozdĺž vodných tokov a líniových antropogénnych objektov (medze, ploty, cesty, železnice).

Typicky bývajú vyvinuté **krovinné porasty triedy Rhamno-Prunetea**, v ktorých sa uplatňujú najmä druhy trnka slivková (*Prunus spinosa*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*), rešetliak prečisťujúci (*Rhamnus cathartica*), javor poľný (*Acer campestre*) a niektoré ďalšie druhy.

1.3.4 Zoogeografické pomery

Zoogeograficky podľa členenia Slovenska patrí spomínané územie do provincie Karpaty oblasti Vnútrokarpatské zníženie, obvodu juhoslovenského, okrsku dunajského, podokrsku pahorkatinového. V dotknutom území a v jeho bezprostrednom okolí sa nachádzajú výlučne antropogénne biotopy, ako nepôvodné sekundárne biotopy, ktoré nahradili pôvodné spoločenstvá. Vznikajú postupne ako dôsledok zámernej činnosti človeka, často ako neželaný produkt jeho aktivít. Charakter živočíšnych spoločenstiev je teda typicky obecný s výraznou prevahou synantropných druhov s nízkou druhovou diverzitou a abundanciou. Ich výskyt je viazaný na obecnú a záhradnú zeleň, plevelné plochy ako aj okolitú poľnohospodársku kultúrnu krajinu.

V okolitom území sa môžu rozmnožovať druhy ako bažant poľovný (*Phasianus colchicus*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*), zajac (*Lepus europaeus*) a najmä rôzne druhy hlodavcov.

1.4 Demografické pomery

Dôsledkom urbanistického a historického aspektu obce Žitavany, ktorá vznikla spojením dvoch mestských častí okresného mesta, je možné sledovať rozdelenie a neochotu občanov dvoch častí spolupracovať, čo sťažuje rozvoj obce. Na druhej strane však vidieť zlepšovanie situácie v tomto smere.

1.4.1 Obyvateľstvo

Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 2015 – 2020 dokumentuje Tab. 2. Z výpovede tabuľky môžeme vidieť, že od roku 2015 do roku 2020 sa počet obyvateľov výrazne menil. V roku 2020 mala obec Žitavany spolu 1854 obyvateľov (stav k 31.12.2020).

Tabuľka č. 2: Počet obyvateľov v obci Žitavany v rokoch 2015 – 2020

Názov obce / rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Žitavany	1898	1918	1898	1890	1869	1854

Zdroj: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>
Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2021

Stav trvale bývajúceho obyvateľstva bol v obci analyzovaný aj z pohľadu populácie mužov a žien samostatne. Zistené informácie dokumentujú tabuľky č. 3 a č. 4.

Tabuľka č. 3: Stav trvale bývajúceho obyvateľstva v obci Žitavany – muži v rokoch 2015 – 2020

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Spolu muži	955	951	945	939	928	919

Zdroj: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>
Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2021

Tabuľka č. 4: Stav trvale bývajúceho obyvateľstva v obci Žitavany – ženy v rokoch 2015 – 2020

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Spolu ženy	971	967	953	951	941	935

Zdroj: <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html>
Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2021

Z tabuľky č. 3 a č. 4 môžeme vidieť, že populácia žien má za posledných päť rokov prevahu nad mužmi. V roku 2020 žilo v obci spolu 919 mužov a 935 žien.

1.4.2 Dynamika obyvateľstva

Medzi základné demografické ukazovatele patrí aj dynamika obyvateľstva, ktorá sa vyjadruje prirodzeným a mechanickým pohybom. Dynamiku obyvateľstva v obci Žitavany v rokoch 2015 – 2020 dokumentuje tab. číslo 5.

Tabuľka č. 5: Dynamika počtu obyvateľov v obci Žitavany v rokoch 2015 - 2020

Obec Žitavany	Rok		2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Prirodzený	narodení	13	8	12	14	18	14
	Pohyb	zomrelí	16	25	22	14	26	17
	Prirodzený		-3	-17	-10	0	-8	-3
	Prírastok							
	Mechanický	prist'ahovaní	28	44	25	39	22	24
	Pohyb	odst'ahovaní	29	35	35	47	35	36
	Migračné saldo		-1	9	-10	-8	-13	-12
	Celkový prírastok		-4	-8	-20	-8	-21	-15
	Počet obyvateľov		1898	1918	1898	1890	1869	1854

Zdroj:

http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7103rr/v_om7103rr_00_00_00_sk
Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2021

Pri pohľade na prirodzený prírastok z tabuľky č. 5 môžeme vidieť, že výsledok v obci Žitavany v predchádzajúcich obdobiach nadobúdal väčšinou kladné hodnoty. V obci sa narodili v roku 2020 spolu 14 deti, zomrelo 17 obyvateľov, prist'ahovalo sa spolu 24 nových občanov, spolu 36 osôb sa odst'ahovalo. Výsledkom natality a mortality je prirodzený prírastok, resp. úbytok obyvateľstva, ktorý dokumentuje tabuľka č. 5. Celkový prírastok tvoril spolu -15 osôb v roku 2020. Migrácia v obci presahuje emigráciu. Migračné saldo je výsledkom migračného pohybu obyvateľstva, ktoré poukazuje na prírastok za sledované obdobie. Dosiahlo zápornú hodnotu a to -12 osôb.

1.4.3 Veková a pohlavná štruktúra

Veková štruktúra obyvateľstva sa vyjadruje aj zaradením obyvateľstva do vekových skupín prostredníctvom biologických, hlavných, produktívnych a vekových skupín (Mládek, a i., 2006). Pri vekovej a pohlavnej štruktúre sa zdôrazňuje pritom prepojenosť pohlavnej a najmä vekovej štruktúry s jednotlivými zložkami demografickej dynamiky. Tieto zložky sa navzájom kauzálne ovplyvňujú. Zastúpenie jednotlivých vekových skupín v populácii v súčasnosti je výsledkom pôsobenia vyššie uvedených procesov prirodzeného pohybu a zároveň nepriamo procesov, ktoré ich ovplyvňujú (Jurčová, 2003). Vekovú pyramídu zobrazuje tabuľka č. 6. V obci majú prevahu ženy nad mužmi. Rozšírenie vekovej kategórie dochádza v rokoch od 40 do 44 a vo vekovej kategórii od 60 do 64 rokov.

Tabuľka č. 6: Veková štruktúra v obci Žitavany v roku 2020

Veková štruktúra obyvateľstva v obci Žitavany	Spolu 2020	muži	ženy
0 - 4	65	26	39
5 - 9	65	40	25
10 - 14	93	55	38
15 - 19	70	36	34
20 - 24	121	64	57
25 - 29	130	72	58
30 - 34	114	64	50
35 - 39	130	72	58
40 - 44	154	82	72
45 - 49	153	69	84
50 - 54	158	81	77
55 - 59	122	64	58
60 - 64	115	59	56
65 - 69	104	44	60
70 - 74	89	40	49
75 - 79	69	24	45
80 - 84	61	17	44
85 - 89	27	7	20
90 - 94	11	2	9
95 - 99	3	1	2
100+	0	0	0
Nezistený vek	0	0	0
Spolu	1854	919	935

Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2021

Z tabuľky č. 6 môžeme vidieť, že vo veku od 0 do 4 rokov v obci 2019 žilo spolu 65 detí, vo veku od 5 do 9 rokov žilo spolu 65 detí, vo veku od 10 rokov do 14 žilo 93 mladých ľudí, vo veku od 20 do 24 rokov žilo spolu 121 mladých ľudí, vo veku od 25 rokov do 29 žilo v obci Žitavany 130 mladých ľudí v produktívnom veku, vo veku od 30 do 34 rokov žilo v obci spolu 114 ľudí v predproduktívnom veku, vo veku do 35 do 39 rokov žilo v obci 130 ľudí, vo veku od 40 do 44 rokov žilo v obci 154 ľudí, vo veku od 45 rokov do 49 žilo v obci 153 obyvateľov, vo veku do 50 do 54 rokov žilo v obci Žitavany 158 ľudí, vo veku od 55 do 59 rokov žilo v obci 122 ľudí, vo veku od 60 do 64 rokov žilo v obci 115 obyvateľov, vo veku od 65 rokov do 69 žilo v obci 104 ľudí v poproduktívnom veku, vo veku od 70 do 74 rokov žilo v obci 89 ľudí, vo veku 75 do 79 rokov žilo v obci 69 ľudí, vo veku od 80 do 84 rokov žilo v obci 61 obyvateľov, vo veku od 85 rokov do 89 žili v obci Žitavany 27 ľudí v dôchodkovom veku, vo veku od 90 do 94 rokov žili v obci 11 obyvatelia, vo veku od 95 do 99 rokov žil v obci iba 3 obyvatelia, vo veku 100 rokov a viac sa v obci už nikto nedožil.

Index starnutia v obci Žitavany v roku 2020 tvoril spolu 163,23%. Z toho index starnutia u žien bol 224,51% a u mužov spolu 111,57 %. Tu môžeme vidieť, že počet osôb v poproduktívnom veku k osobám v predproduktívnom veku je pomerne vysoký.

1.4.4 Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnostné zloženie obce možno považovať za čisto Slovenské. V obci sa hlásia len 2 občania k národnosti poľskej, 1 občan k českej a 1 obyvateľ k maďarskej národnosti. Národnostným problémom by tak mala obec v budúcnosti predísť.

1.4.5 Náboženská štruktúra obce

Z hľadiska náboženskej štruktúry sa najviac obyvateľov obce hlási ku Rímskokatolíckej cirkvi (99,2%), ďalej 0,6% obyvateľov patrí do Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania a 0,3% obyvateľov sa radí k náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia.

1.4.6 Zamestnanosť

Medzi dôležité demografické ukazovatele môžeme zaradiť zamestnanosť obyvateľstva. Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia a dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva najviac využívalo a aj naďalej využíva možnosť zamestnať sa v oblasti priemyselnej výroby, v doprave, vo verejnej správe, vo veľkoobchode a v maloobchode, niektorí obyvatelia sa venujú aj oprave motorových vozidiel, lesníctvu a pracujú v stavebníctve alebo podnikajú v rôznych iných oblastiach.

V súčasnosti výrazný vplyv na obyvateľstvo má priemyselná výroba. Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia a dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva najviac využíva možnosť zamestnať sa v oblasti priemyselnej výroby.

Z hľadiska územného rozvoja obcí, kde obce disponujú areálmi, zariadeniami i pozemkami, ktoré sú už využívané, alebo sú pripravené pre rozvoj, začína sa rozvíjať stavebnotechnický potenciál. Nakoľko ekonomická štruktúra vo vidieku sa začína diverzifikovať, začínajú sa presadzovať aj poľnohospodárske aktivity a cestovný ruch. Pomerne vysoké percento je orientovaných na technické činnosti. Z pohľadu právnických osôb je najviac subjektov v okrese Zlaté Moravce činných v oblasti obchodu, technických činností a v priemysle. Pomerne silno sú zastúpené aj subjekty v oblasti stavebníctva. V roku 2020 sa o zamestnanie uchádzalo spolu 58 osôb, z toho tvorilo EAO 31 žien a EAO

27 mužov. Ekonomická aktivita obyvateľstva k 31.12.2020 predstavovala v roku 2020 v predproduktívnom veku (0 – 14) spolu 12,03%, v produktívnom veku (15-64) spolu 68,34% a v poproduktívnom veku (65 rokov a viac) spolu 19,63%. Index ekonomického zaťaženia v roku 2020 tvoril spolu 46,33 %, z toho u mužov tvoril 38,61% a u žien spolu 54,8%.

Najviac obyvateľov je zamestnaných v odvetví verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie a v odvetví vzdelávanie. Medzi najväčších zamestnávateľov v okrese Zlaté Moravce patrí Mesto Zlaté Moravce, Mestská nemocnica, Danfosss, Secop, Wieneberger, Vion, Vodohospodárske stavby, Mestské podniky, Školy, Fenestra, Vodrážka, Agrostyro, Agrostav a iné.

Zoznam najväčších zamestnávateľov a ich sídlo v okrese Zlaté Moravce:

- DANFOSS s.r.o., Továrenská 49, 953 01 Zlaté Moravce
- Secop s.r.o., Továrenská 49, 953 01 Zlaté Moravce
- ESTAMP SLOVAKIA s.r.o., Továrenská 50, 953 01 Zlaté Moravce
- FENESTRA SK s.r.o., Priemyselná 9, 953 01 Zlaté Moravce
- WIENERBERGER s.r.o., Tehelná 5, 953 01 Zlaté Moravce
- DELFINGEN SK –Nitra s.r.o., Továrenská 58, 953 01 Zlaté Moravce
- VION a.s. Továrenská 64, 953 01 Zlaté Moravce
- KANVOD s.r.o., Hviezdoslavova 10, 953 01 Zlaté Moravce
- STAVEX – PÁNIK, Topoľčianska 9, 953 01 Zlaté Moravce
- HP STROJÁRNE s.r.o., Továrenská 49, 953 01 Zlaté Moravce
- VODRÁŽKA s.r.o., Továrenská 49, 953 01 Zlaté Moravce
- ANEKO SK s.r.o., Bernoláková 57, 953 01 Zlaté Moravce
- ELEKTROSYSTÉMY s.r.o., Viničná 1, 953 01 Zlaté Moravce
- EMINENT spol. s.r.o., Bernoláková 1, 953 01 Zlaté Moravce
- SÚKROMNÁ NEMOCNICA, Zlaté Moravce a iné

Okresné mesto Zlaté Moravce patria medzi stredne veľké priemyselné centrá, kde dominoval priemysel na výrobu elektrických zariadení pre domácnosť a obuvnícky priemysel. Výroba a skladové hospodárstvo v rámci sídelného útvaru Zlaté Moravce sú sústredené najmä pozdĺž dvoch dopravných osí (štátna cesta a železnica). V súčasnosti hlavnými spoločnosťami v priemysle sú firmy vyrážajúce tehly Wienerberger, Secop, Danfoss, Agrostav, Agrostyro, Estamp, SIKA, DEFTA.

Zo stavebných spoločností má silné zastúpenie spoločnosť ViOn, ktorá má rozsiahlu stavebnú činnosť po celom Slovensku.

Vybavenosť mesta službami pozostáva z administratívnych, obchodných, obslužných, ubytovacích a stravovacích služieb a ostaných výrobných a nevýrobných služieb. Aj tieto služby poskytujú prácu viacerým obyvateľom z obce Žitavany. Poľnohospodárska výroba je ovplyvnená vhodnými prírodnými podmienkami, tradíciu tu má pestovanie obilnín, olejní a krmovín.

1.4.7 Nezamestnanosť

Významným ukazovateľom na trhu práce je i doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Celková miera nezamestnanosti v Nitrianskom kraji ku koncu sledovaného obdobia k mesiacu november 2021 predstavovala spolu 4,74%. Uchádzačov o zamestnanie v celom Nitrianskom kraji bolo v tomto mesiaci spolu 16 147. Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Zlaté Moravce predstavovala 3,43 %.

1.5 Technická vybavenosť obce Žitavany

Medzi demografické údaje patrí aj celková vybavenosť obce službami. V súčasnosti má obec pomerne dobrú technickú vybavenosť, nakoľko sa nachádza v centrálnej časti obce je obecny úrad, štadión s obecnou halou, pošta, dom smútku, cintorín, kostol a pod.

Inžinierske siete tvoria kanalizačné, elektrické, vodovodné siete a plynofikácia.

➤ **Kanalizačné siete**

Odpadové vody od obyvateľstva i vybavenosti sú zachytávané do verejnej kanalizačnej siete. Technický stav kanalizačných sietí je momentálne vo vyhovujúcom stave. V budúcnosti v rámci rozvoja obce sa plánuje rozšírenie kanalizačnej siete.

Významným prvkom v obci sú rigoly, ktoré zabezpečujú odvod stekajúcej dažďovej vody z ciest. V obci sú priebežne zachované prícestné rigoly, niekde zachované v pôvodnej podobe zeleného pásu, v centre už vybetónované. Chodník s rigolom a priedomím by mali tvoriť scelenú úpravu, ktorá zvyšuje ekologický, aj estetický vzhľad dediny.

➤ **Elektrické siete**

Elektrický prívod bol zrekonštruovaný, má prípoje. V obci prebehla rekonštrukcia verejného osvetlenia. V príľahlých uliciach boli vymenené 250W neóny za 36W, čím sa v obci výrazne znížila výdavky za el. energiu. Hlavné cesty sú zabezpečené 100 W žiarovkami, čím sa znížila kriminalita v obci. V obci je vo veľkej miere zastúpené vzdušné elektrické vedenie na stĺpoch, čo vytvára rušivý prvok v uličných priestoroch obce. Jestvujúce verejné osvetlenie má voči vidieckym uliciam predimenzovanú výšku a technický vzhľad, čo neprispieva ku tradične komornejšej atmosfére obce.

➤ **Vodovodné siete**

Obec Žitavany má vybudovanú verejnú obecnú vodovodnú sieť, prostredníctvom ktorej je obec zásobovaná kvalitnou pitnou vodou. Kapacitne je pre obyvateľov obce vodovodná sieť momentálne postačujúca, avšak v budúcnosti v rámci rozvoja obce sa bude plánovať rozšírenie vodovodnej siete. Obec má 2 vodovody. Jeden bol vytvorený v roku 1961. Keďže tento vodovod má už vyše 50 rokov, je nutná jeho rekonštrukcia. Druhý vodovod bol vybudovaný v roku 2001.

➤ **Plynofikácia**

Obec Žitavany je splynofikovaná. Odberatelia sú pripájaní domovými STL prípojkami, zakončenými regulátormi plynu a plynomermi.

Telekomunikačné služby

Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - mobile 70 %, Orange 60 %, O2 40 %. Signál má kolísavú kvalitu. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na internet prostredníctvom telefónnej linky - wi-fi NB siete, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov. Do budúcnosti sa ráta s rozšírením pokrytia územia obce bezdrôtovým miestnym rozhlasom a bezdrôtovým wi-fi pripojením. V obci nechýba ani klasický, káblový telefónny rozvod.

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované výbojkovými svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete NN. Ovládanie VO je centrálné prostredníctvom impulzných káblov pri transformátorových staniciach. V obci je v súčasnosti závažným problémom verejné osvetlenie, je potrebné nevyhnutne vybudovať nové verejné osvetlenie s úspornými LED svietidlami, ktoré by boli upevnené na bezpäťových osvetľovacích stožiaroch. Ovládanie navrhovaného osvetlenia by mohli byť napojené pomocou impulzného kábla na centrálny impulz VO obce pri transformátorovej stanici. V obci sa plánuje v rozvojových plochách dostavba verejného osvetlenia a v obci sa plánuje aj celková rekonštrukcia verejného osvetlenia.

Rádiokomunikácie

V obci príjem televízneho signálu je zabezpečovaný televíznym prekrývačom TVP cez satelitné vysielanie. Signál ku koncesionárom sa dostáva na kvalitnej úrovni. Kvalitný príjem signálu TV by bol možný aj zariadením káblovej televízie s prijímacím zariadením. O tomto zámere v obci sa v súčasnosti uvažuje o jeho zrealizovaní.

Miestny rozhlas

Rozhlasová ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu. Od budovy OcU je rozvod vedený na stĺpoch, na ktorých sú upevnené reproduktory. Vedenie miestneho rozhlasu tiahne pozdĺž miestnej komunikácií, väčšinou súbežne s telefónnym vedením a vedením NN. Pôvodné rozvody sa ponechajú.

Sociálna infraštruktúra

Sociálne služby v rámci sociálnej infraštruktúry sa poskytujú iba v existujúci zariadeniach sociálnych služieb v okrese Zlaté Moravce a v okolí. Ich zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálnu pomoc v zmysle zákona NR SR č. 195/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov. Sociálnu oblasť chce obec rozvíjať aj v ďalšom budúcom období. Podporné služby v obci nie sú poskytované. Z vyššie uvedených údajov vyplýva, že v obci sa poskytujú 3 druhy sociálnych služieb a to cez:

1. domov sociálnych služieb;
2. zariadenia podporovaného bývania;
3. cez domácu, terénnu opatrovateľskú službu, ktoré sú zriadené v meste Zlaté Moravce.

Pre potreby dôchodcov sa v obci v súčasnosti nenachádza žiadne zariadenie. Dom dôchodcov a Klub dôchodcov sa nachádzajú iba v Zlatých Moravciach. Priamo v obci nepôsobí opatrovateľská služba.

Sociálne služby obec Žitavany zabezpečuje cez Domov dôchodcov a Domov sociálnych služieb Nádej, n. o., ktorý má sídlo v Zlatých Moravciach, cez DSS Úsmev n. o., cez Dom opatrovateľskej služby (DOS) denné centrum a iné zariadenia v okolí.

Terénna sociálna služba krízovej intervencie je súbežne vykonávaná so sociálnou službou a to cez Komunitné centrum. Komunitné centrum sa nachádza v areáli MŠ Slnečná, ul. Slnečná 2 v Zlatých Moravciach. V rámci komunitného centra sa fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii poskytujú odborné činnosti, vykonávajú sa preventívne aktivity, zabezpečuje sa záujmová činnosť. V komunitnom centre je vykonávaná komunitná práca a rehabilitácia.

V Dennom centre na Mojmirovej ulici č. 6 v Zlatých Moravciach sa poskytuje sociálna služba počas dňa fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek, fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, rodičovi s dieťaťom alebo starému rodičovi s vnukom alebo vnučkou.

V dennom centre sa poskytuje sociálne poradenstvo a zabezpečuje záujmová činnosť. Tieto sociálne služby sa poskytujú bezplatne. Zároveň sú tu vytvorené podmienky na záujmovú a kultúrnu činnosť. Služi všetkým obyvateľom mesta na spoločné stretávanie, oddych a vzájomnú komunikáciu. Pravidelne sa tu konajú rôzne prednášky, besedy, výstavy, posedenia, a pod. Mesto zdarma poskytuje tieto priestory pre zväzy, ktoré ich využívajú na svoju činnosť (schôdze, poradné dni).

Bývanie

V obci Žitavany sa nachádza celkom 642 obývaných domov a 72 obývaných bytov a 148 neobývaných domov. Rastie počet neobývaných domov, čo môže ohrozovať ďalší rozvoj obce. V obci sa zrealizovala výstavba obecných bytov, tieto sú obývané z polovice domácimi obyvateľmi a z polovice obyvateľmi, ktorí prišli do obce. Toto, na prvý pohľad výhodné riešenie bytovej otázky pre obyvateľov obce, je zároveň jej ohrozením, lebo sa stáva iba poskytovateľom bývania, ale nie duchovnej a sociálnej prepojenosti. Výstavby tohto typu bývania spôsobujú postupný zánik vidieckej krajiny a pokračuje sa v bývalom trende socialistickej urbanizácie a plánovaného zmazávania rozdielov medzi mestom a vidiekom. Preto takýto typ „revitalizácie“ obce by nemal byť využívaný, pokiaľ si obec chce zachovať svoj vidiecky ráz.

Zdravotnícka infraštruktúra

Prevažná väčšina zdravotníckych služieb je dostupná iba v Zlatých Moravciach. V obci Žitavany pôsobí firma „ADOS“ (Agentúra domácej starostlivosti). Obec zamestnáva 4 pracovníčky pre posudkovú a poradenskú činnosť.

Na území mesta Zlaté Moravce sa nachádza Mestská nemocnica prof. MUDr. Rudolfa Korca, DrSc., ktorá poskytuje zdravotnú starostlivosť nielen občanom mesta, ale celému zlatomoraveckému regiónu. Tiež sa v meste nachádza zdravotnícke stredisko. Oddychovo vzdelávacie centrum Mami Oáza v Kláštore u bratov Tešiteľov je založené hlavne pre matky na materskej dovolenke a ich deti. Pre najstaršiu generáciu slúžia priestory Denného centra na Mojmirovej ulici. V meste Zlaté Moravce sa nachádza niekoľko lekární, diabetologická a gynekologická ambulancia, interné ambulancie (6), reumatologické ambulancie (1), ORL ambulancie - ušné, nosné, krčné (1), psychiatrická ambulancia (1), pľúcna ambulancia (1), imunologická ambulancia (1), kožná ambulancia (1), očná ambulancia (1), zubná ambulancia (1), Diabetologická ambulancia (1), sonografická ambulancia (1), kardiologická ambulancia (1), ortopedická ambulancia (1), ambulancia úrazovej chirurgie (1), anesteziologická ambulancia (1), ambulancie praktického lekára pre dospelých (10), zubní lekári - praktickí zubní lekári a stomatologické ambulancie (18).

Školské a predškolské zariadenia v obci

V obci Žitavany sa nachádza zrekonštruovaná dvojtriedna materská škola s kapacitou 45 miest, ktorú je skoro plne obsadená. Počet detí v MŠ stúpa, čo je pozitívny ukazovateľ z pohľadu demografickej situácie v obci. V objekte sa nachádza školská jedáleň s kapacitou 100 miest, ktorá slúži aj pre ZŠ. Naopak, počet žiakov ubúda v základnej škole, ktorá zároveň slúži aj pre žiakov druhého stupňa obce Pri ZŠ je zriadený aj Školský klub detí, ktorý navštevuje 35 detí. Pri ZŠ je k dispozícii priestranné ihrisko. Obec dala dohromady vlastnícke vzťahy k budovám základnej a materskej školy

a v budúcnosti plánuje rekonštruovať základnú školu aj vo vnútorných aj vo vonkajších priestoroch školy. Školské a predškolské zariadenie je vybudované aj v obci Machulince.

Ostatné občianske služby

V obci sa nachádza predajňa potravín, pohostinské zariadenie, kaderníctvo a niekoľko ďalších prevádzok, ktorí poskytujú rôzne služby. Svoju pobočku tu má Slovenská pošta a. s.. V obci sú 2 cintoríny a to kňazský a opatovský.

1.6 Kultúrno-spoločenský a športový potenciál v obci Žitavany

Obec Žitavany v predchádzajúcich rokoch mala bohatý kultúrny a spoločenský život. Každoročne sa v obci organizovalo viacero kultúrnych a spoločenských podujatí a niekoľko športových podujatí. Pri ich organizácii a financovaní kooperovala obec, miestni podnikatelia a sponzori. Každý mesiac sa v obci uskutočňovalo minimálne jedno podujatie, či už kultúrno-spoločenské alebo športové.

Obec svoj kultúrno-spoločenský život končí rozlúčkou so starým rokom a zároveň oslavou Nového roka, toto podujatie sa organizuje každoročne pod záštitou Obecného Úradu Žitavany pokiaľ nie sú pandemické opatrenia, ktoré v posledných dvoch rokoch zasiahli aj obec Žitavany. V priebehu celého roka organizovala obec spolu so športovým klubom, politickými združeniami a so záujmovými združeniami pôsobiacimi v obci veľké množstvo podujatí, ktoré oslovovali rôzne vekové vrstvy obyvateľov Obce Žitavany. Realizácia podujatí bola vždy koordinovaná, na začiatku každého roka sa stretávali hlavní aktéri a vytváral sa približný časový plán podujatí. Niektoré podujatia mali doteraz v obci už dlhoročnú tradíciu (aj desiatky rokov), napr. Deň matiek, slávnosti sv. Urbana, víťanie Nového roka, súťaž vo varení gulášu a pod. Organizáciu najväčšieho počtu podujatí zabezpečoval viac menej obecný úrad, ŠK Žitavany a občianske združenie BENÁT.

Z pôsobiacich organizácií má najdlhšiu pôsobnosť v obci Žitavany Slovenský červený kríž, ktorý vznikol v roku 1949 a má zároveň aj najväčší počet členov (160). SČK patrí medzi najaktívnejšie združenia v obci. Takmer 50 rokov v obci pôsobí aj Slovenský zväz záhradkárov a Slovenský zväz chovateľov. Na nedeľných a sviatočných bohoslužbách preukazujú výsledky svojej činnosti Spevácky zbor J. Pavla I. a Detský spevácky zbor Nezábudky. Aktívny je aj dobrovoľný hasičský zbor, ktorého členmi sú najmä mladí do 35 rokov.

Obec obnovila spoluprácu s moravskou obcou Morkovicami, v rámci tejto spolupráce sa odohrával v obci detský futbalový turnaj a dôchodcovský stolnotenisový turnaj. Obec vlastní aj knižnicu, ktorá má podobne, ako predchádzajúca budova, nevyhovujúcu kapacitu a zlý technický stav. Každoročne obec investuje do nákupu nových kníh pre knižnicu. Čo sa týka športových aktivít, v obci je volejbalový, stolnotenisový a hokejbalový tím. V spolupráci s obcami mikroregiónu Trábecko sa realizovala v minulosti aj športová olympiáda.

Objekty pamiatkového fondu

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky v katastrálnom území obce **neviduje** žiadne nehnuteľné národné kultúrne pamiatky. V obci sa nachádza rímskokatolícky kostol.

Na území obce Žitavany, okresu Zlaté Moravce, v katastrálnych územiach Kňazice a Opatovce sa nachádzajú evidované archeologické náleziská v polohách:

1. intravilán, pravobrežná terasa, dom č. 152 (neolit, doba bronzová);
2. Pod vŕškami (neolit);
3. pod vinicami (neolit, eneolit);
4. pod starými vinicami (neolit, doba bronzová /lužická kultúra/);

5. stráž Suličina (neolit, doba bronzová /lužická kultúra);
6. Suličín (neolit);

V katastrálnom území obce Žitavany evidujeme v dokumentácii Archeologického ústavu SAV v Nitre viacero archeologických lokalít. Napr. v miestnej časti Kňažice patrí k najvýznamnejším náleziskám poloha Pod starými vinicami, kde bolo zistené polykultúrne osídlenie z neolitu, eneolitu (lengyelská kultúra, kultúra Kosihy-Čaka-Makó), doby bronzovej (lužická kultúra) a z doby laténskej. Okrem sídlisk tu bolo preskúmané aj žiarové pohrebisko lužickej kultúry. Sídliská datované do obdobia neolitu a eneolitu boli doložené aj na stráni Suličina a v polohe Vrábiková studnička. V roku 2011 sa podarilo objaviť sídlisko datované do obdobia neolitu a stredoveku v polohe Chudera, resp. Pod zdochlinou a sídlisko kultúry s lineárnou keramikou v polohe Holdy. Taktiež v časti Opatovce nad Žitavou je registrované osídlenie z obdobia neolitu a eneolitu, a to v polohe Pod vrškami. Stredoveké a novoveké doklady osídlenia boli zistené pri kostole, ako aj v miestach severne od kostola a v polohe Hoňovce. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je možné predpokladať, že v zmienených polohách môže pri výkopových prácach dôjsť k narušeniu archeologických pamiatok. Z toho dôvodu by bolo potrebné pri PHRSR zohľadňovať prítomnosť archeologických lokalít. Preto by všetky zemné práce mali prebiehať pod dohľadom archeológa.

1.7 Odpadové hospodárstvo v obci Žitavany

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Odpadové hospodárstvo v obci Žitavany zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku všetkých druhov odpadov (komunálneho odpadu, stavebného odpadu, zeleného odpadu), znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Obec má upravené nakladanie s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi, vznikajúcimi v obci cez VZN. Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v okrese v nadväznosti na zákon o odpadoch. V obci nie je vybudovaný zberný dvor, ktorého cieľom je dosiahnuť zvýšenú mieru zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu nie nebezpečných odpadov vrátane podpory systémov triedeného zberu komunálnych odpadov a podpory predchádzania vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov.

Civilná ochrana obyvateľstva

V obci v súčasnosti nie sú vybudované väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov nie je riešené formou jednoduchých vybudovaných úkrytov. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. Na ukrytie obyvateľstva slúžia len zariadenia občianskej vybavenosti.

1.8 Dopravná infraštruktúra

Výhodou v území je dopravná sieť, ktorá výrazne napomáha zatriktívniť toto územie a je predpokladom rozvoja cestovného ruchu, rekreácie a ďalšieho potenciálu v území. Z hľadiska širších dopravných vzťahov najvýznamnejšou dopravnou tepnou je cesta I. triedy I/65 ktorá prepája krajské mesto Nitra s okresnými centrami a smeruje do banskobystrického kraja. Riešenej obce Žitavany sa však dotýka v neurbanizovanej oblasti a preto väčší význam pre obec má cesta II. triedy č.II/511 na ktorú vyúsťujú cesty III. triedy. Cesta III/1622 zabezpečuje spojenie s obcou Machulince a cesta III/1624 zabezpečuje dopravné prepojenie s východnou časťou mesta Zlaté Moravce.

Cestná doprava

Uvedená cesta I. triedy je významnou dopravnou spojnicou krajského mesta Nitra a okresného mesta Zlaté Moravce. Cesta I. triedy I/65 je v správe SSC (Slovenská správa ciest). Cesty III. triedy III/1622 a III/1624 slúžia ako obslužné a prístupové komunikácie a sú v správe VÚC NSK. Z ciest III. triedy vychádza niekoľko vjazdov na poľnohospodárske pozemky, ktoré úzko súvisia s poľnohospodárskou výrobou. Po oboch cestách III. triedy je prevádzkovaná autobusová doprava.

Miestne komunikácie

Miestne komunikácie tvoria cesty IV. triedy. Stav niektorých miestnych komunikácií je čiastočne vyhovujúci, komunikácie sa nachádzajú v zlom stavebno-technickom stave sú určené na rekonštrukciu (poškodené krajnice komunikácií a povrch vozoviek). Komunikácie s poškodenými krajnicami a poškodeným povrchom sú určené na rekonštrukciu. Sieť miestnych komunikácií je v obci umiestnená paralelne alebo v kolmom smere na cesty III. triedy. Smerové oblúky na miestnych komunikáciách majú malé polomery. Komunikácie sú vybudované v nenormových kategóriách, v šírkach od 3,0 m do 5,0 m. Dopravná premávka je na všetkých komunikáciách napriek nie vždy vhodným šírkovým usporiadaniam obojsmerná. Po trasách miestnych komunikácií nie sú prevádzkované autobusové linky. Vzhľadom na dopravný význam, spoločenskú funkciu a polohu v obci prisudzujeme miestnym komunikáciám funkčnú triedu C3. Miestne komunikácie sú obslužné komunikácie, miestneho významu, prevažne so spevneným povrchom. Slúžia predovšetkým ako prístupové cesty k rodinným domom a k iným verejným objektom a využívajú sa aj ako prístupové cesty na poľnohospodárske pozemky v rámci zastavaného územia, alebo ako spojovacie komunikácie mimo zastavaného územia.

Účelové komunikácie

Sieť ciest I. a III. triedy a miestnych komunikácií je doplnená účelovými komunikáciami. Ako účelové komunikácie sú vybudované cesty, tvoriace pokračovanie miestnych komunikácií mimo zastavaného územia. Okrem toho, že účelové komunikácie sprístupňujú jednotlivé časti chotára, sú taktiež súčasťou výrobných areálov a areálov poľnohospodárskeho družstva. Povrch účelových komunikácií je z časti spevnený a z časti nespevnený.

Poľné cesty

Prístup do chotára zabezpečuje sieť poľných ciest, nadväzujúca na cesty III. triedy, účelové alebo miestne komunikácie. Majú väčšinou prašný povrch. Sprístupňujú jednotlivé časti chotára s blokmi poľnohospodárskej pôdy.

Pešie komunikácie a priestranstvá

Pešie trasy v obci nie sú dobudované. Pešie trasy pozdĺž cesty III/1624 vyžadujú rekonštrukciu. Z hľadiska pešej dopravy je v návrhu ÚPD potrebné uvažovať s výstavbou a rekonštrukciou chodníkov popri určených miestnych komunikáciách a rekonštruovať chodník popri ceste III. triedy III/1624 v jeho celej dĺžke.

Statická doprava

Obec Žitavany nemá vybudované dostatočné parkovisko pri cintoríne, kostole, obecnom úrade, futbalovom ihrisku a pred COOP Jednotou. Garážovanie motorových vozidiel je riešené v súkromných garážach na pozemkoch rodinných domov.

Dopravné zariadenia

V obci Žitavany sa verejná ČSPHM nenachádza. Najbližšie verejné ČSPHM sa nachádzajú v meste Zlaté Moravce rovnako aj významnejšie dopravné zariadenia.

Cestná hromadná doprava

Tento druh dopravy má v obci najväčší podiel na preprave cestujúcich do zamestnania, škôl, za nákupmi a službami. Obec má vzhľadom na svoju polohu v blízkosti okresného mesta zabezpečenie prímestskou autobusovou dopravou. Prímestskú dopravu zabezpečuje spoločnosť Arriva a.s. s odchodmi v pravidelných intervaloch zo smeru Topoľčianky – Zlaté Moravce a zo smeru Jedľové Kostoľany – Machulince – Zlaté Moravce.

Cyklistická doprava

V súčasnosti vedú cez obec Žitavany cyklotrasy:

- Žitavany – Machulince - Veľká Lehota;

V návrhu ÚPN je potrebné riešiť a navrhnuť cyklotrasu v smere Topoľčianky a zapojiť do systému cyklotrás aj horské trasy v oblasti Pohronskeho Inovca. Cez obec prechádza aj červená turistická značka – Rudná magistrála v smere na Veľký Inovec /č. trasy 707/ a žltá značka smeruje na Obycké lúky – na miesta Pod Benátom .

Železničná doprava

Územím obce Žitavany prechádza jednokolejová neelektrifikovaná železničná trať Leopoldov –Kozárovce. Železničná stanica je vzdialená od obce 4 km. Železničná trať má označenie č. 141. Podľa aktuálneho grafikonu je odchod vlakov plánovaný v pravidelných intervaloch. Z hľadiska rozvojových zámerov ŽSR je v budúcnosti plánovaná jej modernizácia.

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
obce Žitavany na roky 2022 – 2027**

2 FINANČNÁ ANALÝZA

2.1 Finančná analýza obce Žitavany

Súvaha k 31.12.2020 IČO: 37869451

**Tabuľka 7: Skrátená súvaha- aktíva Úč ROPO SFOV 1-01 (MF/21227/2014-31)
k 31.12.2020**

Označenie	STRANA AKTÍV	Číslo riadku	Brutto
	SPOLU MAJETOK	1	6 368 314,07
A.	Neobežný majetok	2	5 760 009,79
A.I.	Dlhodobý nehmotný majetok	3	39 594,48
A.II.	Dlhodobý hmotný majetok	11	5 376 600,10
A.III.	Dlhodobý finančný majetok	24	343 815,21
B.	Obežný majetok	33	601 905,08
B.I	Zásoby	34	823,20
B.II	Zúčtovanie medzi subjektmi VS	40	54 932,42
B.III	Dlhodobé pohľadávky	48	0,00
B.IV.	Krátkodobé pohľadávky	60	41 944,00
B.V.	Finančné účty	85	504 205,46
B.VI.	Poskytnuté návratné finančné výpomoci	98	0,00
B.VIII.	Poskytnuté návratné finančné výpomoci krátkodobé	104	0,00
C.	Časové rozlíšenie	110	6 399,20
D.	Vzťahy k účtom klientov	114	0,00

Zdroj: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7424951/561>

**Tabuľka 8: Skrátená súvaha- pasíva Úč ROPO SFOV 1-01 (MF/21227/2014-31)
k 31.12.2020**

Označenie	STRANA PASÍV	Číslo riadku	Brutto
	SPOLU VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	115	5 050 211,18
A.	Vlastné imanie	116	2 245 902,35

A.I.	Oceňovacie rozdiely	117	0,00
A.II.	Fondy	120	0,00
A.III.	Výsledok hospodárenia minulých rokov	123	2 245 902,35
B.	Závazky	126	1 589 074,04
B. I.	Rezervy súčet	127	1 100,00
B.II.	Zúčtovanie medzi subjektmi VS	132	9 014,94
B.III.	Dlhodobé záväzky	140	1 361 158,24
B.IV.	Krátkodobé záväzky	151	102 443,37
B.V.	Bankové úvery a výpomoci	173	115 357,49
C.	Časové rozlíšenie	180	1 215 234,79
D.	Vzťahy k účtom klientov štátnej pokladnice	183	0,00

Zdroj: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7424951/561>

**Tabuľka 9: Skrátená súvaha- Výkaz ziskov a strát- náklady
Úč ROPO SFOV 2-01 k 31.12.2020**

Označenie	Náklady	Číslo riadku	Spolu
50	Spotrebované nákupy	1	57 741,93
51	Služby	6	128 996,50
52	Osobné náklady	11	270 923,40
53	Dane a Poplatky	17	519,96
54	Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	21	105 982,53
55	Odpisy, rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	29	130 129,49
	Rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti	31	130 129,49
	Rezervy a opravné položky z finančnej činnosti	36	0,00
56	Finančné náklady	40	28 619,13
57	Mimoriadne náklady	49	0,00
58	Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	54	105 832,20
	Účtové skupiny 50 – 58 súčet	64	828 745,14

Zdroj: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7424951/561>

Tabuľka 10: Skrátená súvaha- Výkaz ziskov a strát- výnosy Úč ROPO SFOV 2-01 k 31.12.2020

Označenie	Výnosy	Číslo riadku	Spolu
60	Tržby za vlastné výkony a tovar	65	453,00
61	Zmena stavu vnútroorganizačných zásob	69	0,00
62	Aktivácia	74	0,00
63	Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	79	668 215,47
64	Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	83	103 695,11
65	Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	90	1 100,00
	Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti	91	1 100,00
	Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z finančnej činnosti	96	0,00
66	Finančné výnosy	100	1 150,40
67	Mimoriadne výnosy	109	767,47
68	Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v štátnych rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách	114	0,00
69	Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, vyšších územných celkoch a v rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách zriadených obcou alebo vyšším územným celkom	124	90 542,23
	Účtová trieda 6 súčet	134	865 923,68
	Výsledok hospodárenia pred zdanením	135	37 178,54
	Výsledok hospodárenia po zdanení r. 135 mínus (r. 136, r. 137) (+/-)	138	36 959,98

Zdroj: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7424951/561>

Obec Žitavany má na roky 2022, 2023 a 2024 schválený rozpočet a to nasledovne:

- Schválený vo výške: 1 214 675,00 Eur.
- Upravený vo výške: 1 450 523,05 Eur.

Návrh bežného rozpočtu na rok 2022 je schválený vo výške: 1 273 665,00 Eur.

Návrh bežného rozpočtu na rok 2023 je schválený vo výške: 1 174 405,00 Eur.

Návrh bežného rozpočtu na rok 2024 je schválený vo výške: 1 106,00 Eur.

3 ZHODNOTENIE CELKOVÉHO SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

Celkový pohľad na situáciu obce, na jej silné a slabé stránky, príležitosti a prípadné ohrozenia rozvoja obce Žitavany poskytuje komplexná SWOT analýza a syntéza výsledkov. „*SWOT analýza v procese rozvoja regiónov je veľmi jednoduchou technikou. Predstavuje východisko pre strategické plánovanie a má široké uplatnenie pri tvorbe budúcich rozhodnutí o rozvoji*”.

Podľa povahy sledovaných javov sa vo SWOT analýze rozlišujú pozitívne a negatívne faktory. Hodnotením SWOT analýzy a silných a slabých stránok, možných príležitostí a ohrození sa hodnotia faktory, ktoré sa dajú využiť a zrealizovať v prospech rozvoja územia. Týmto faktorom je potrebné čeliť v navrhovanej regionálnej stratégii.

Hodnotenie faktorov, ktoré ovplyvňujú rozvoj regiónu môžeme za pomoci SWOT matice rozčleniť na dve skupiny:

- **Vnútorne (endogénne) faktory rozvoja** (prírodný zdroj, krajinná scenéria, poľnohospodárska pôda), dobre rozvinutá infraštruktúra v obci, zamestnanosť a pod.
- **Vonkajšie (exogénne) faktory rozvoja- pozitívne vplyvy** (príležitosti a ohrozenia)

Silné stránky, ktoré obec má a odstraňovanie slabých stránok v obci majú vplyv na rast pravdepodobnosti využitia ponúkajúcich sa príležitostí a potenciálny záujem zo strany obyvateľov pre všestrannejšie naplnenie vízie obce a samotného rozvoja obce. Program rozvoja obce z tohto pohľadu nepovažujeme za prevažne analytický dokument, je to skôr koncepčný dokument, v ktorom je analýza a zhodnotenie východiskového stavu nutnou súčasťou. Objektom analýzy sú: ekonomická situácia samosprávy (rozpočet obce, majetok obce), podnikateľský sektor v obci, ľudský potenciál, partnerská spolupráca obce s inštitúciami, so súkromným sektorom, obcami, spolkami a združeniami pôsobiacimi v obci, rozvoj technickej, dopravnej a sociálnej infraštruktúry a prírodné zdroje a ich využitie. Vo SWOT analýze sú všetky analyzované súčasti spracované na záver do jednotného celku. SWOT analýza realizovaných stratégií a opatrení poukazuje na prioritné smerovanie investičných aktivít do budovania infraštruktúry, rekonštrukcie a iných aktivít, ktoré sú v kompetencii obce.

3.1 SWOT analýza interného (vnútorného) prostredia obce Žitavany

V analýze interného prostredia obce Žitavany sa budeme zaoberať prvými krokmi tvorby rozvojového dokumentu, zostavením relevantnej a výpovednej analýzy interného prostredia obce. Princípom každej SWOT analýzy je výstižne a objektívne charakterizovať slabé a silné stránky obce. Ako sme už uviedli, silné stránky obce majú pozitívny vplyv na rozvoj obce, zahŕňajú v sebe konkurenčné a komparatívne výhody regiónu pre rozvoj aktivít v danom území. Slabé stránky majú nepriaznivý vplyv na rozvoj obce v danom regióne. Pozitívne vplyvy v danom území označujeme ako príležitosti a negatívne vplyvy považujeme za ohrozenia, medzi ktoré môžeme zaradiť hospodársku krízu, nedoriešené

majetkové pomery a pod. Kľúčom v procese tvorby stratégie je cyklicky sa opakujúca sociálna a občianska mobilizácia, ktorá ovplyvňuje každý krok a stupeň ďalšie stanovené tvorby programu sociálneho a ekonomického rozvoja obce.

Nakoľko mnohé plány v obci boli už zrealizované na základe predchádzajúceho strategického dokumentu a v obci je potrebné vykonať ciele, opierame sa o aktuálne rozvojové stratégie, ktoré sa v najbližšom období majú realizovať.

Medzi hlavné transformačné, vízie a ciele obce Žitavany patria:

- Obec chce naďalej rozvíjať obytné zóny a diferencované formy bývania v obci, rozvíjať hospodárske aktivity a podporovať tradičnú domácu výrobu.
- Obec chce využívať existujúci prírodný potenciál a zachovávať tradície obce, naďalej rozvíjať a podporovať rozvoj cestovného ruchu a turizmu.
- Obec Žitavany i naďalej chce sa starať o kvalitu krajinného prostredia v krajine a starať sa o ekologickú rovnováhu a trvalo udržateľný rozvoj.
- Zámerom obce je starať sa a zveľaďovať životné prostredie a využívať vhodné existujúci prírodný potenciál.
- Obec Žitavany chce podporovať rozvoj sociálnych služieb, zabezpečovať sociálnu starostlivosť, založiť sociálny podnik a rozvinúť ostatné služby súvisiace v rámci zákona o sociálnych službách a cez zariadenia, ktoré sú zriadené v meste Zlaté Moravce.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonitosti a pravidiel obecnej samosprávy, ochrana života obyvateľov a ich majetku, ako aj životného prostredia.

Tabuľku analýzy interného prostredia pre stratégiu obce Žitavany sme spracovali na základe podkladov a zistení v teréne. Zistili sme, že najväčším problémom v obci sú stále nedoriešené a pretrvávajúce otázky odpadového hospodárstva, sociálnej práce, otázok bývania mladšej generácie, otázky týkajúce sa celkovej infraštruktúry obce, cestovného ruchu a turizmu a pod.

Analýza interného prostredia predstavuje výber, tvorbu a zhodnotenie ukazovateľov vlastností krajiny, jej jednotlivých krajinotvorných zložiek (analýzu zdrojov a analýzu súčasného stavu využitia zdrojov). V tejto analýze sa opierame o fyzicko-geografické analýzy územia, infraštruktúru, kultúrno-historický potenciál a o primárne ponuky pre rozvoj cestovného ruchu a turizmu, prípadne poznávacieho turizmu atď. V Tabuľke 11 sumarizujeme vnútorné faktory rozvoja obce podrobnejšou analýzou interného prostredia, v ktorom definujeme silné a slabé stránky obce. Silné stránky, ktoré bližšie špecifikujeme, vedú k sociálno-ekonomickému rozvoju riešeného územia. Ich cieľom je zatriktívniť vnútorný život v obci a zviditeľniť lokalitu systematickou podporou občanov a zlepšovať stav týkajúci sa vzhľadu obce. Pre propagáciu a marketing obce je dôležité budovať a posilňovať strategické partnerstvá, zlepšovať podnikateľské možnosti a služby občanom formou intenzívnejšej komunikácie s podnikateľmi. Slabé stránky obce Žitavany poukazujú na vysokú mieru nezamestnanosti, na absenciu projektov a dokumentácií, na nedostatok finančných prostriedkov, na obmedzené možnosti bývania a množstvo pretrvávajúcich bariér, ktoré je potrebné odstraňovať a riešiť. Je dôležité aktualizovať informácie o živote občanov v obci ako aj názor občanov na ich kvalitu života. Získané informácie vytvárajú podklady pre PHRSR obce ako aj pre iné strategické dokumenty. Týmto chceme poukázať na potrebu monitorovania jednotlivých aktivít sociálno-ekonomického rozvoja a na potrebu plánovania a na dôležitosť úzkej spolupráci so samosprávou.

Tabuľka 11 Vnútorne faktory rozvoja obce - analýza interného prostredia

Vnútorne faktory rozvoja obce - analýza interného prostredia.	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
výhodná geografická poloha- dobré dopravné spojenie s okolitými obcami a mestami (Zlaté Moravce, Nová Baňa, Nitra, Bratislava)	vysoká miera nezamestnanosti,
existujúci prírodný potenciál	chýba sociálny podnik a terénna opatrovateľská služba v obci
partnerská spolupráca obce s inštitúciami, s inými obcami,	starnutie populácie
nenarušené a neznečistené životné prostredie	vysoká opotrebovanosť miestnych komunikácií,
existencia cyklotrás pre rozvoj turistiky a zdravého životného štýlu	absencia strediska sociálnych a opatrovateľských služieb,
existencia vlastného zdroja vody pre miestny vodovod	zaostávajúca osвета domáceho obyvateľstva k rozvoju turizmu a cestovného ruchu a vzťahu k turistom,
kompletná elektrifikácia, osvetlenie obce a obecný rozhlas	nedostatok finančných prostriedkov
existujúci OcÚ a zariadenia sociálnych služieb v zlatomoraveckom regióne	obmedzené možnosti bývania pre mladé rodiny s deťmi
aktívna činnosť samosprávy	absencia projektov a dokumentácií
Organizovanie športových a kultúrno-spoločenských podujatí atď.	migrácia obyvateľstva.

Spracovala: RNDr. Anna Štefanková, 2021

3.2 SWOT analýza externého (vonkajšieho) prostredia obce

V analýze externého prostredia obce Žitavany sa budeme zaoberať analýzou, ktorá v sebe zahŕňa analýzu štyroch oblastí vonkajšieho prostredia tzv. PEST analýzu – politickú, ekonomickú, sociálnu a technologickú. Analýza vychádza z poznania minulého vývoja a snaží sa o predvídanie a analyzovanie budúcich vplyvov na prostredie v už spomínaných štyroch oblastiach. Táto časť analýzy je zameraná na charakteristiku vlastností ľudských zdrojov, situáciu z hľadiska migrácie, na zamestnanosť obyvateľstva, na socio-ekonomické charakteristiky a sociálno-patologické javy, ktoré predstavujú negatívne javy prostredia (ohrozenia). V Tabuľke 12 definujeme vonkajšie faktory rozvoja obce- analýzu externého prostredia obce Žitavany, kde bližšie špecifikujeme príležitosti a ohrozenia. Príležitosti v tejto tabuľke predstavujú externé podmienky, ktoré môžu pomôcť obci k dosiahnutiu cieľov. Ohrozenia predstavujú oblasti, na ktoré je potrebné sa čo najskôr zamerať.

Tabuľka 12 Vonkajšie faktory rozvoja obce- analýza externého prostredia

Vonkajšie faktory rozvoja obce- analýza externého prostredia.	
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
možnosť dennej dochádzky obyvateľov do okresného mesta a prilahlých miest a obcí	rast nezamestnanosti
posilnenie trendu prístahovaných obyvateľov	nezáujem obyvateľov obce o veci verejné
vytváranie nových pracovných príležitostí	migrácia a odchod mladých obyvateľov z obce
vhodné podmienky pre rozvoj turizmu, agroturistiky a cestovného ruchu	strata príjmov obce z prenájmu obecných priestorov
atraktívne prírodné prostredie v okolí	politický tlak a krízové dianie
medzi obecná spolupráca s okolitými obcami	dochádzanie obyvateľov do väčších vzdialeností do zamestnania
možnosť poskytnutia pracovných príležitostí pri verejnoprospešných prácach v obci, pri jej skrášľovaní	nedostatok prostriedkov na realizáciu rozvojových zámerov obce
možnosť zachovať vidiecky štýl a rozptýlený typ osídlenia	nedostatok stavebných pozemkov pre výstavbu rodinných domov
využívať dostupnosť úverových zdrojov	Zvyšujúci sa počet občanov trvalo odkázaných na sociálnu pomoc a sociálne služby
rozvoj celkovej infraštruktúry v obci	Neúspech projektových žiadostí o podporné prostriedky z fondov Európskej únie
podpora rozvoja celoživotného vzdelávania	nezáujem o zachovanie kultúrnych hodnôt v obci a tradičných remesiel
budovanie sociálneho podniku a sociálnych služieb v obci	strata príležitosti získať dotácie na rozvoj projektov atď.
skvalitnenie marketingu a manažmentu zameraného na propagáciu obce atď.	strata príležitosti získať dotácie na rozvoj projektov atď.

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2021

3.3 Analýza problémov

Pri analýze problémov pozornosť sústreďíme na hlavné nedostatky, ktoré je potrebné v obci Žitavany riešiť. V Tabuľke 13 poukazujeme na hlavné problémy, ktoré sa v obci vyskytujú a na miesta, ktoré sa nachádzajú v zlom technickom stave.

Tabuľka 13 Analýza problémov v obci Žitavany

Analýza problémov
nedostatok pozemkov pre bytovú a individuálnu výstavbu
nevyužitú sú plochy zelene na oddychové zóny a taktiež je potrebná ich úprava
riešenie otázok zvyšovania separácie odpadov
pokračovanie v rekonštrukcii budov vo vlastníctve miestnej samosprávy
budovanie a rekonštrukcia ciest, vybudovanie chodníkov v obci a pod.

• absencia projektových dokumentácií
• nedostatok finančných zdrojov
• politické, legislatívne zmeny a kríza

Spracovala: Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2021

3.4 Vyhodnotenie PHRSR obce Žitavany z roku 2015 – 2020

V tejto časti dokumentu Vás chceme oboznámiť s doteraz zrealizovanými aktivitami a projektmi, ktoré sa podarilo v obci v priebehu rokov 2015 – 2020 zrealizovať.

Rok 2015

Názov projektu	Realizácia protipovodňových opatrení na rigoloch a jarkoch	Rozpočet projektu	19 982, 76 Eur.
Názov projektu	Telekomunikácie a zavedenie širokopásmového internetu	Rozpočet projektu	10 000,00 Eur.
Názov projektu	Výmena okien, rekonštrukcia hygienických zariadení ZŠ s telocvičnou / čiastočne	Rozpočet projektu	36 000,00 Eur.

Rok 2016

Názov projektu	Verejná kanalizácia a napojenie na ČOV/ názov projektu "Žitavany - verejná kanalizácia" (investor ZsVS Nitra)	Rozpočet projektu	4 442 384,80 Eur.
Názov projektu	Dobudovanie a rekonštrukcia ciest - oprava miestnych komunikácií po vybudovaní kanalizácie	Rozpočet projektu	82 787,98 Eur.
Názov projektu	Výmena okien ZŠ	Rozpočet projektu	35 981,00 Eur.

Rok 2017

Názov projektu	vodovod Viničná ul.	Rozpočet projektu	50 670,00 Eur.
Názov projektu	pripojenie bytových domov k verejnej kanalizácii	Rozpočet projektu	17 345,24 Eur.
Názov projektu	vybudovanie detského ihriska pri ZŠ	Rozpočet projektu	5 980,00 Eur.

Rok 2018

Názov projektu	Rekonštrukcia ul. Saradská po vybudovaní kanalizácie	Rozpočet projektu	15 835,39 Eur.
Názov projektu	Kamerový systém v obci II. etapa	Rozpočet projektu	12 500,00 Eur.
Názov projektu	vykurovanie Obecnej haly	Rozpočet projektu	19 989,28 Eur.

Rok 2019

Názov projektu	Multifunkčné ihrisko	Rozpočet projektu	59 888,48 Eur.
Názov projektu	Pracovné stroje do školskej jedálne	Rozpočet projektu	8 508,66 Eur.
Názov projektu	Osvetlenie Viničná ul.	Rozpočet projektu	10 110,66 Eur.

Rok 2020

Názov projektu	Rekonštrukcia tribún a sociálnych zar. Štadión	Rozpočet projektu	19 606,32 Eur.
Názov projektu	Výstavba chodníka Hlboká ul.	Rozpočet projektu	67.158,43 Eur.
Názov projektu	Obstaranie pracovných strojov do šk. jedálne	Rozpočet projektu	8 802,48 Eur.
Názov projektu	Kanalizačné prípojky k obecným objektom	Rozpočet projektu	22 248,51 Eur.
Názov projektu	Rekonštrukcia Domu smútku Kňažice	Rozpočet projektu	25 065,05 Eur.

Rok 2021

Názov projektu	Rekonštrukcia chodníka Kňažická ul.	Rozpočet projektu	64 207,12 Eur.
Názov projektu	Oprava miestnych komunikácií	Rozpočet projektu	99 749,76 Eur.
Názov projektu	Oprava okien v MŠ	Rozpočet projektu	4 350,00 Eur.

Spracovala: RNDr. Mgr. Anna Štefanková, 2021

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žitavany na roky 2022 – 2027

ČASŤ B.

STRATEGICKÁ ČASŤ

4 HIERARCHIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV

Silné stránky obce Žitavany majú pozitívny vplyv na rozvoj obce, zahŕňajú v sebe konkurenčné a komparatívne výhody regiónu pre rozvoj aktivít v danom území. Slabé stránky majú nepriaznivý vplyv na rozvoj obce v danom regióne. Pozitívne vplyvy v danom území označujeme ako príležitosti a negatívne vplyvy považujeme za ohrozenia, medzi ktoré môžeme zaradiť hospodársku krízu, nedoriešené majetkové pomery a pod. Kľúčom v procese tvorby stratégie je cyklicky sa opakujúca sociálna a občianska mobilizácia, ktorá ovplyvňuje každý krok a stupeň tvorby programu sociálneho a ekonomického rozvoja obce.

4.1 Stratégia rozvoja obce Žitavany na obdobie rokov 2022 – 2027

Rozvojová stratégia je výstupom procesu strategického plánovania a jej ťažiskom je stanovenie hlavných cieľov a oblastí rozvoja. Strategické programovanie a jeho výstup programu rozvoja sa preto zameriava viac na konkretizáciu procesov realizácie a napĺňania cieľov. Obec Žitavany má vypracovaný územný plán obce. Pre svoj rozvoj potrebuje mať aj aktuálny dokument PHRSR, ktorý bude podporovať rozvojové ciele a rozumnou stratégiou sa k týmto cieľom dopracuje.

Stratégia rozvoja obce je vypracovaná v súlade so strategickými dokumentmi SR a EÚ a vychádza z výsledkov analytickej časti a nadväzuje na SWOT analýzu, pričom sa snaží eliminovať a zmierniť identifikované problémy pomocou určených faktorov rozvoja. Stratégia zvolená na dosiahnutie strategického cieľa vychádza z poznania komplexných potrieb obce.

Účelom strategickej časti tohto dokumentu je navrhnúť prioritné oblasti a opatrenia, ktoré sú priamo v kompetencii samosprávy (obce) a obec ich zabezpečuje v zmysle platnej legislatívy, alebo nie sú priamo v kompetencii obce, ale obec ich v rámci svojich schopností a možností dokáže ovplyvniť najmä pri využití princípu partnerstva vytváraním synergických efektov.

Obec si stanovila tieto prioritné oblasti svojho rozvoja počas rokov 2022 – 2027. Jedná sa o tieto prioritné oblasti:

Priorita 1: Budovanie občianskej a technickej infraštruktúry

Priorita 2: Rozvoj ľudských zdrojov

Priorita 3: Sociálno-ekonomický rozvoj obce

Priorita 4: Ochrana a tvorba životného prostredia

Priorita 5: Rozvoj turizmu a cestovného ruchu

Priorita 6: Podpora propagácie a informovanosť

Projektové zámery boli prezentované a budú poskytnuté na pripomienkovanie predstaviteľom obecného zastupiteľstva v mesiaci marec 2022. Upravený obsah dokumentu PHRSR je následne predložený na schválenie obecnému zastupiteľstvu dňa 31.03.2022. Na príslušnom mieste bude zostavená Komisia životného prostredia, výstavby, územného plánovania, dopravy a služieb obce Žitavany, ktorá bude priebežne monitorovať deklarované výstupy, uskutočňovať potrebné korekcie v jednotlivých zámeroch obce, schvaľovať a monitorovať naplnenia stanovených opatrení, cieľov a vízie v projektoch, ktoré bude obec Žitavany realizovať v rokoch 2022 – 2027. Jednotlivé rozpočty projektových zámerov budú súčasťou projektových a prípravných dokumentácií a to podľa presného výpočtu príslušných projektantov.

ČASŤ C PROGRAMOVÁ (PLÁNOVACIA) ČASŤ

5 PROGRAMOVÁ (PLÁNOVACIA) ČASŤ PHRSR OBCE

ŽITAVANY NA OBDOBIE ROKOV 2022 – 2027

Programová časť PHRSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Zmyslom programovej časti je jej príspevok k splneniu stanoveného strategického cieľa: *Vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jeho konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja.*

Metodika tvorby PHRSR udáva nasledovný postup:

- Starosta obce spolu s poslancami OZ špecifikoval opatrenia, ku ktorým boli navrhnuté aktivity a stanovené opatrenia. Sumárny návrh aktivít a projektov sa stal východiskom pre Akčný plán.
- Následne boli stanovené termíny realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania).
- Obecny úrad podľa potreby zabezpečí vypracovanie formulárov pre prípravu navrhnutých projektov.

5.1 Zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie strategických cieľov

1. PRIORITA: BUDOVANIE TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

1.1. Opatrenie: Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry

1.1.1. Rekonštrukcia domu smútku (napojenie na kanalizáciu, vybudovanie nového sociálneho

zariadenia- WC, rekonštrukcia vnútorných priestorov)

1.1.2. Rekonštrukcia miestneho cintorína- výmena svietidiel za LED

1.1.3. Rekonštrukcia a zateplenie športovej haly

1.1.4. Rekonštrukcia kultúrno-spoločenského zariadenia

1.2. Opatrenie: Budovanie a rozvoj verejnej infraštruktúry

1.2.1. Dobudovanie verejného vodovodu

1.2.2. Vybudovanie, rozšírenie internetizácie - Wifi

1.2.3. Vybudovanie, rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia - LED svietidlá

1.3. Opatrenie: Budovanie a revitalizácia obecnej infraštruktúry

1.3.1. Vybudovanie, rekonštrukcia autobusových zastávok v Tribečskom regióne

1.3.2. Vybudovanie, rekonštrukcia a zimná, letná údržba miestnych komunikácií

1.3.3. Vybudovanie, rekonštrukcia miestnych chodníkov

1.3.4. Vybudovanie, rekonštrukcia, rozšírenie detského ihriska

1.3.5. Vybudovanie relaxačnej, športovej a oddychovej zóny v lokalite Lúčky

2. PRIORITA: ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV

2.1. Opatrenie: Zvýšenie vzdelanostnej úrovne a zamestnanosti v obci

2.1.1. Realizácia vzdelávacích a motivačných programov

2.1.2. Realizácia projektov aktivizácie

2.1.3. Realizácia projektov zamestnanosti

2.2. Opatrenie: Zvýšenie kultúrno-spoločenskej a športovej úrovne života v obci

2.2.1. Realizácia kultúrno-spoločenských podujatí

2.2.2. Realizácia športových podujatí

3. PRIORITA: SOCIÁLNO-EKONOMICKÝ ROZVOJ OBCE

3.1. Opatrenie: Rozvoj sociálnej starostlivosti o starých, nevládných a sociálne vylúčených občanov

3.1.1. Zabezpečenie komplexného systému sociálnej starostlivosti v obci cez sociálne zariadenia zriadené v meste Zlaté Moravce

3.1.2. Realizácia ďalších programov sociálnej starostlivosti o starých, nevládných a sociálne vylúčených občanov

3.1.3. Vybudovanie a zriadenie sociálneho obecného podniku v obci a podpora začleňovania vybraných skupín osôb so zdravotným znevýhodnením

3.1.4. Budovanie regionálnej sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ZŤP, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, denný stacionár, opatrovateľská a terénna služba, prepravná služba a podporné služby – odľahčovacia služba a pod.

3.2. Opatrenie: Podpora rozvoja podnikania v obci

3.2.1. Tvorba prostredia pre podnikanie a investorov

3.2.2. Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi

4. PRIORITA: OCHRANA A TVORBA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

4.1. Opatrenie: Podpora ochrany životného prostredia v obci

4.1.1. Monitorovanie a likvidácia environmentálnych záťaží (cieľom je identifikovať a následne odstrániť množstvo čiernych skládok v regióne)

4.1.2. Rozvoj zelenej infraštruktúry

4.1.3. Vybudovanie zberného dvora

4.1.4. Vybudovanie kompostárne v obci

4.1.5. Nakladanie s odpadom- adresná elektronická evidencia- Cieľom je zlepšiť nakladanie s odpadmi- znížiť skládkovanie a zvýšiť podiel recyklácie a zhodnocovania odpadov, motivovať obyvateľov k lepšej separácii.

4.1.6. Energetické a ekologické zhodnocovanie odpadu – katalytická mineralizácia (Cieľom je vytvoriť riešenie ako alternatívu ku skládkovaniu odpadov).

4.1.7. Zabezpečenie starostlivosti o verejné priestranstvá a čistotu obce

4.1.8. Pravidelná údržba verejnej zelene

4.2. Opatrenie: Podpora znižovania energetickej náročnosti budov v správe obci

4.2.1. Využívanie obnoviteľných zdrojov pre znižovanie energetickej náročnosti budov v správe obci (zníženie spotreby energií)

5. PRIORITA: ROZVOJ TURIZMU A CESTOVNÉHO RUCHU

5.1. Opatrenie: Rozvoj služieb v oblasti turizmu a cestovného ruchu

- 5.1.1. Rozvoj turistiky a agroturistiky
- 5.1.2. Projekty rozvoja služieb v oblasti turizmu a cestovného ruchu (napr. vybudovanie vyhliadkovej veže v regióne)
- 5.1.3. Vybudovanie oddychovej, športovej a relaxačnej zóny v území
- 5.1.4. Vytváranie podmienok pre rozvoj trvalo udržateľného cestovného ruchu s cieľom zvyšovania konkurencieschopnosti (rozvoj informačného systému, zvyšovanie návštevnosti do obce a regiónu)
- 5.1.5. Zabezpečenie údržby všetkých kultúrno-historických a sakrálnych pamiatok
- 5.1.6. Rozvoj ubytovacích a stravovacích kapacít pre turistov (zvyšovanie celkovej dĺžky návštevnosti do regiónu)

6. PRIORITA: PODPORA PROPAGÁCIE A INFORMOVANOSTI OBCE

6.1. Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok pre efektívnu informovanosť medzi obyvateľmi obce, samosprávou a inými subjektmi

- 6.1.1. Skvalitnenie poskytovania informácií na verejných tabuliach
- 6.1.2. Tvorba a vydanie propagačných materiálov pre obyvateľov
- 6.1.3. Tvorba a aktualizácia web stránky
- 6.1.4. Podpora obecnej propagácie a podpora regionálnej propagácie cez fungujúce MAS

6.2. Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok efektívnej informovanosti pre turistov a návštevníkov obce

- 6.2.1. Tvorba propagačných materiálov pre návštevníkov a turistov
- 6.2.2. Programy rozvoja informačného systému v obci a regióne pre oblasť turizmu

5.2 Analýza finančných potrieb a možností financovania PRO

Analýza finančných potrieb obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce. Zdroje z rozpočtu obce sú nevyhnutné na zabezpečenie spolufinancovania aktivít, riadenie aktivít pokiaľ nie sú oprávnené z iných zdrojov, verejné obstarávania a iné výdavky pre zabezpečenie dosiahnutia cieľov priorít a opatrení.

Tabuľka 14: Analýza finančných potrieb a možností obce na financovanie PRO pre roky 2022 – 2027

Finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít	Dotácie z rozpočtu obce (v Eurách)
1. Priorita: Budovanie občianskej a technickej infraštruktúry	podľa potreby
1.1. Opatrenie: Budovanie a rozvoj občianskej a technickej infraštruktúry	detto
1.2. Opatrenie: Budovanie a rozvoj verejnej infraštruktúry	detto
1.3. Opatrenie: Budovanie a revitalizácia obecnej infraštruktúry	detto
2. Priorita: Rozvoj ľudských zdrojov	podľa potreby
2.1 Opatrenie: Zvýšenie vzdelanostnej úrovne a zamestnanosti v obci	detto
2.2 Opatrenie: Zvýšenie kultúrno-spoločenskej a športovej úrovne života v obci	detto
3. Priorita: Sociálno-ekonomický rozvoj obce	podľa potreby

3.1. Opatrenie: Rozvoj sociálnej starostlivosti o starých, nevládných a sociálne vylúčených občanov	detto
3.2. Opatrenie: Podpora rozvoja podnikania v obci	detto
4. Priorita: Ochrana a tvorba životného prostredia	podľa potreby
4.1. Opatrenie: Podpora ochrany životného prostredia v obci	detto
4.2. Opatrenie: Podpora znižovania energetickej náročnosti budov v správe obci	detto
5. Priorita: Rozvoj turizmu a cestovného ruchu	podľa potreby
5.1. Opatrenie: Rozvoj služieb v oblasti turizmu a cestovného ruchu	detto
6. Priorita: Podpora propagácie a informovanosti obce	podľa potreby
6.1. Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok pre efektívnu informovanosť medzi obyvateľmi obce, samosprávou a inými subjektmi	detto
6.2. Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok efektívnej informovanosti pre turistov a návštevníkov obce	detto
Spolu za aktivity	podľa potreby (podľa vypracovaných projektových zámerov a finančných analýz)

Zdroj: Podľa predložených návrhov OcÚ Žitavany, 2021 spracovala

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žitavany na roky 2022 – 2027

D REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť PHRSR obce Žitavany nadväzuje na programovú časť a to vo väzbe na zoznam opatrení a aktivít, ktoré sú potrebné za zabezpečenie strategických cieľov a obsahujú vecný a časový harmonogram opatrení a aktivít, systém monitorovania a plnenia opatrení a aktivít.

6 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE ŽITAVANY

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR, Územného plánu a Akčných plánov.

Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť.

Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidiel, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov. Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ.

V tejto časti PHRSR predstavujeme akčný plán pre jednotlivé prioritné oblasti.

6.1 Akčný plán

Tabuľka 15 Akčný plán pre prioritnú oblasť Budovanie technickej infraštruktúry

1.1. Opatrenie: Budovanie a rozvoj občianskej a technickej infraštruktúry

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
1.1.1. Rekonštrukcia domu smútku	napojenie domu smútku na verejnú kanalizáciu, vybudovanie nového sociálneho zariadenia WC, rekonštrukcia vnútorných priestorov	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Vybudované materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
1.1.2. Rekonštrukcia miestneho cintorína	Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia- výmena svietidiel za LED	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Vybudované materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
1.1.3. Rekonštrukcia a zateplenie športovej haly	Rekonštrukcia a zateplenie budovy športovej haly, zníženie energetickej náročnosti budovy, využitie obnoviteľných a recyklovateľných zdrojov a materiálov	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Vybudované materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy.	2022 - 2027
Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
1.1.4. Rekonštrukcia kultúrno-spoločenského zariadenia	Celková rekonštrukcia kultúrno-spoločenského zariadenia (zateplenie budovy, rekonštrukcia vonkajších a vnútorných priestorov, výmena okien, podláh, krytiny atď.)	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Vybudované materiálno-technické vybavenie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy.	2022- 2027

1.2. Opatrenie: Budovanie a rozvoj verejnej infraštruktúry

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
1.2.1 Dobudovanie verejného vodovodu	Dobudovanie verejného vodovodu v obci	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Vybudovanie verejného vodovodu, počet pripojení, rozsah pripojenia, prietok, materiálno-technické vybavenie v súlade s projektom a podmienkami výzvy.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
1.2.2 Vybudovanie, rozšírenie internetizácie - Wifi	Vybudovanie, rozšírenie internetizácie pre potreby využitia IKT technológií, pripojenia obyvateľov a inštitúcií na web, ktoré bude zodpovedať parametrom a štandardom pre príjem a prevádzku.	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Vybudovanie, rozšírenie internetizácie, počet pripojených jednotiek, sila signálneho prenosu, materiálno-technické vybavenie v súlade s projektom, parametrami prevádzky a podmienkami výzvy.	2022- 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
1.2.3 Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia- LED svietidlá	Rekonštrukcia a modernizácia - sieť osvetlenia- zníženie a úspora výdavkov za energie	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Rekonštrukcia a modernizácia - sieť osvetlenia, počet jednotiek, spotreba, materiálno-technické vybavenie v súlade s parametrami, projektom a podmienkami výzvy.	2022 - 2027

1.3 Opatrenie Budovanie a revitalizácia obecnej infraštruktúry

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
1.3.1 Rekonštrukcia autobusových zastávok	Rekonštrukcia existujúcich autobusových zastávok. Rekonštrukcie zastávok autobusu	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Počet vybudovaných, opravených, zariadených autobusových zastávok, upravené okolie, a pod.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
1.3.2. Rekonštrukcia,vybudovanie, zimná, letná údržba miestnych komunikácií	Rekonštrukcie miestnych komunikácií v správe obce – cca 8 km, ktoré sú v havarijnom stave.	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Dĺžka vybudovaných, opravených miestnych komunikácií v správe obce.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
1.3.3. Vybudovanie a rekonštrukcia miestnych chodníkov	Rekonštrukcia miestnych chodníkov - úprava a údržba miestnych chodníkov v správe obce, ktoré sú v havarijnom stave. (najmä v časti Opatovecká ulica)	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Dĺžka vybudovaných, opravených miestnych chodníkov v správe obce.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
1.3.4.Vybudovanie, rekonštrukcia a rozšírenie detského ihriska	Rekonštrukcia, rozšírenie detského ihriska v správe obce.	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Množstvo a plocha vybudovaných, opravených miestnych detských ihrísk v správe obce.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
1.3.5 Vybudovanie relaxačnej, športovej a oddychovej zóny v lokalite Lúčky	Vybudovanie relaxačnej, športovej a oddychovej zóny v lokalite Lúčky (altánky, detské ihriská, preliezky, laná, ferrata a pod.)	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Množstvo a plocha vybudovaných, opravených miestnych detských ihrísk v správe obce.	2022 - 2027

2. PRIORITA: ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV

2.1. Opatrenie: Zvýšenie vzdelanostnej úrovne a zamestnanosti v obci

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
2.1.1. Realizácia vzdelávacích a motivačných programov	Realizácia vzdelávacích a motivačných programov. Príprava nezamestnaných na nové formy zamestnania, motivačné programy cez služby KC pre nezamestnaných aj absolventov praxe, a pod.	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Realizácia kurzov, školení a prednášok na podporu vzdelávania a kvalifikácie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
2.1.2. Realizácia projektov aktivizácie	Realizácia projektov aktivizácie. Príprava dlhodobu nezamestnaných a nezamestnaných aktivačnými prácami na nové formy zamestnania, motivačné programy cez služby obce a KC pre nezamestnaných aj absolventov praxe, a pod.	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Realizácia aktivizačných programov a prác v súlade s potrebami obyvateľov obce a podmienkami MPSVR SR.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
2.1.3. Realizácia projektov zamestnanosti	Realizácia projektov zamestnanosti. Príprava nezamestnaných na nové formy zamestnania, praktické programy cez ponuky zamestnávateľov pre nezamestnaných aj absolventov praxe, a pod.	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Realizácia kurzov, školení a prednášok na podporu vzdelávania a kvalifikácie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy.	2022 - 2027

2.2. Opatrenie: Zvýšenie kultúrno-spoločenskej a športovej úrovne života v obci

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
2.2.1 Realizácia kultúrno-spoločenských podujatí	Realizácia kultúrno-spoločenských podujatí. Podpora kultúrno-spoločenskej aktivizácie pre rozvoj kultúrno-spoločenského života obce, regiónu, a pod.	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Realizácia rôznych kultúrno-spoločenských podujatí (pravidelných aj príležitostných) v súlade s možnosťami, potrebami a podmienkami výziev.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
2.2.2 Realizácia športových podujatí	Realizácia športových podujatí. Podpora športovej a kondičnej aktivizácie pre udržanie zdravého životného štýlu obyvateľov obce, a pod.	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Realizované rôzne športové podujatia (pravidelné aj príležitostné) v súlade s možnosťami, potrebami a podmienkami výziev.	2022 - 2027

3. Priorita: Sociálno-ekonomický rozvoj obce

3.1. Opatrenie: Rozvoj sociálnej starostlivosti o starých, nevládných a sociálne vylúčených občanov

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
3.1.1. Zabezpečenie komplexného systému sociálnej starostlivosti v obci cez sociálne zariadenia zriadené v meste Zlaté Moravce	Poskytovanie služieb starostlivosti pre zostarnutých, chorých, telesne postihnutých na zmiernenie dopadu ich situácie a začleňovanie do diania obce.	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Realizácia služieb starostlivosti pre cieľové skupiny, tvorba pracovných miest pre opatrovanie v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
3.1.2. Realizácia ďalších programov sociálnej starostlivosti o starých, nevládných a sociálne vylúčených občanov	Realizácia ďalších programov sociálnej starostlivosti o starých, nevládných a sociálne vylúčených občanov v súlade s dopytom a potrebami obyvateľov obce.	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Realizácia ďalších programov sociálnej starostlivosti v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy, počet a rozsah zásahov starostlivosti.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
3.1.3. Vybudovanie a zriadenie sociálneho obecného podniku v obci a podpora začleňovania vybraných skupín osôb so zdravotným znevýhodnením	Formou sociálneho podniku realizácia ďalších programov sociálnej starostlivosti o starých, nevládných a sociálne vylúčených občanov v súlade s dopytom a potrebami obyvateľov obce. Vytváranie pracovných príležitostí pre vybrané skupiny osôb so zdravotným postihnutím a pre nezamestnané osoby v obci. Rozvoj sociálnych služieb v rámci komunitného plánovania sociálnych služieb	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Realizácia ďalších programov sociálnej starostlivosti v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy, počet a rozsah zásahov starostlivosti.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
3.1.4. Budovanie regionálnej sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ZŤP, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, denný stacionár, opatrovateľská a terénna služba, prepravná služba a podporné služby-odľahčovací služba a pod.	Formou KPSS realizovať a rozvíjať ďalšie programy a služby v sociálnej starostlivosti o starých, nevládných a sociálne vylúčených občanov v súlade s dopytom a potrebami obyvateľov obce.	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)

Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Realizácia ďalších programov sociálnej starostlivosti v súlade s potrebami, projektom a podmienkami výzvy, počet a rozsah zásahov starostlivosti.	2022 - 2027

3.2. Opatrenie: Podpora rozvoja podnikania v obci

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
3.2.1. Tvorba prostredia pre podnikanie a investorov	Tvorba prostredia pre podnikanie a investorov. Potreba rozvoja podnikateľského prostredia a podnikanie v obci spoluprácou na partnerstvách regionálneho rozvoja.	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Príprava samosprávy na programy podporujúce regionálny rozvoj prostredníctvom, účasť podnikateľov a investorov, a pod.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
3.2.2 Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi	Potreba rozvoja podnikateľského prostredia a podnikanie v obci spoluprácou na partnerstvách regionálneho rozvoja	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, dodávateľ stavby, kontrolné orgány obce	Príprava samosprávy na programy podporujúce regionálny rozvoj prostredníctvom Miestnych akčných skupín, a pod.	2022 - 2027

4. Priorita: Ochrana a tvorba životného prostredia

4.1. Opatrenie: Podpora ochrany životného prostredia v obci

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
4.1.1. Monitorovanie a likvidácia envirozát'aží	Odstraňovanie čiernych skládok odpadu v obci aj mimo obce, prijatie opatrení na zamedzovanie ich tvorby	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, zástupcovia znečisťovateľov, kontrolné orgány obce	Počet zlikvidovaných nelegálnych skládok odpadu, množstvo odprataného a separovaného odpadu, a pod.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
4.1.2. Rozvoj zelenej infraštruktúry	Zmierňovať vplyvy prírodných katastrof, budovanie siete zelených a modrých plôch v obci a okolí, súčasťou sídelná zeleň (parky, parčíky, sprievodná vegetácia ciest, kvetinové záhony ap.), ako aj človekom umelo vytvorené prvky (strešné a vertikálne záhrady, zelené steny, mobilná zeleň ap.). Zeleň v meste dotvárajú aj umelo vytvorené vodné prvky – fontány, pitné fontánky a rosiče vzduchu. Zelená a modrá infraštruktúra poskytuje ľuďom rôzne formy úžitku a prospechu (zvyšuje vlhkosť ovzdušia, poskytuje tieň, znižuje hluk, prašnosť a výkyvy teplôt, podporuje regeneráciu organizmu, prispieva k vzdelávaniu, zlepšuje životné prostredie a podmienky pre adaptáciu na zmenu klímy, pre rekreáciu a pod). Zabezpečiť kvalitné životné prostredie pre obyvateľov obce a priľahlých miest. Zabezpečiť čistotu ovzdušia, vody, pôdy, Realizovať projekty, ktoré sú súčasťou Európskej zelenej dohody. Zníženie emisií skleníkových plynov do roku 2030.	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, zástupcovia znečisťovateľov, kontrolné orgány obce	Počet zlikvidovaných nelegálnych skládok odpadu, množstvo odprataného a separovaného odpadu, a pod.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
4.1.3. Vybudovanie zberného dvora	Skvalitnenie zberu nebezpečného, stavebného, drobného komunálneho odpadu a jeho zhodnocovanie následnou likvidáciou a ďalším spracovaním odpadov (recykláciou, štiepkovaním, ekologickým vykurovaním a pod.)	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, kontrolné orgány obce	Modernizácia zberu a skladovania odpadu, množstvo zozbieraného a spracovaného odpadu, technologické vybavenie a zabezpečenie prevádzky.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
4.1.4 Vybudovanie kompostárne v obci	Skvalitnenie zberu zeleného odpadu v obci	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, kontrolné orgány obce	Modernizácia zberu a skladovania odpadu, množstvo zozbieraného a spracovaného odpadu, technologické vybavenie a zabezpečenie prevádzky, a pod.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
4.1.5. Nakladanie s odpadom a adresná elektronická evidencia	Cieľom je zlepšiť nakladanie s odpadmi- znížiť skládkovanie a zvýšiť podiel recyklácie, zhodnocovania odpadov a motivovať obyvateľov k lepšej a účinnejšej separácii.	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, kontrolné orgány obce	Modernizácia zberu a skladovania odpadu, množstvo zozbieraného a spracovaného odpadu, technologické vybavenie a zabezpečenie prevádzky, a pod.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
4.1.6. Energetické a ekologické zhodnocovanie odpadov	Cieľom je vytvoriť alternatívu ku skládkovaniu odpadov s použitím katalytickej mineralizácie a iných technológií.	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, kontrolné orgány obce	Modernizácia zberu a skladovania odpadu, množstvo zozbieraného a spracovaného odpadu, technologické vybavenie a zabezpečenie prevádzky, a pod.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
4.1.7. Zabezpečenie starostlivosti o verejné priestranstvá a čistotu obce	Zabezpečenie letnej a zimnej údržby ciest, verejných priestranstiev, chodníkov, vybudovanie a rekonštrukcia centrálnej časti obce, výsadba verejnej zelene, budovanie oddychových plôch a zelenej infraštruktúry.	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, kontrolné orgány obce	Modernizácia zberu a skladovania odpadu, množstvo zozbieraného a spracovaného odpadu, technologické vybavenie a zabezpečenie prevádzky, a pod.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
4.1.8. Pravidelná údržba verejnej zelene	Zabezpečenie letnej a zimnej údržby verejnej zelene (vybudovanie zavlažovacích systémov, výsadba novej verejnej zelene a pod.)	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, kontrolné orgány obce	Modernizácia zberu a skladovania odpadu, množstvo zozbieraného a spracovaného odpadu, technologické vybavenie a zabezpečenie prevádzky, a pod.	2022 - 2027

4.2.Opatrenie: Podpora znižovania energetickej náročnosti budov v správe obci

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
4.2.1 Využívanie obnoviteľných zdrojov pre znižovanie energetickej náročnosti budov v správe obci (zníženie spotreby energií)	Projektmi zamerať sa na využitie obnoviteľných zdrojov energie pre energetické znižovanie nákladov obce v spotrebe energií, vody, kúrenia a pod.	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, kontrolné orgány obce	Modernizácia zberu a skladovania odpadu, množstvo zozbieraného a spracovaného odpadu, technologické vybavenie a zabezpečenie prevádzky, a pod.	2022 - 2027

5. Priorita: Rozvoj turizmu a cestovného ruchu

5.1. Opatrenie: Rozvoj služieb v oblasti turizmu a cestovného ruchu

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
5.1.1. Rozvoj turistiky a agroturistiky	Rozvoj turistiky a agroturistiky pre potrebu relaxácie a vyžitia občanov, návštevníkov v obci a okolí, prezentácia a ponuka vidieckeho turizmu (napr. vybudovanie vyhliadkovej veži a pod.)	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, osoba zodpovedná za cestovný ruch, projektový manažér, kontrolné orgány obce	Počet vytvorených služieb turistiky a agroturistiky v oblasti rozvoja cestovného ruchu a pokrytia jeho potrieb , a pod.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
5.1.2. Projekty rozvoja služieb v oblasti turizmu a cestovného ruchu	Projekty rozvoja rôznych služieb v oblasti turizmu a cestovného ruchu pre potrebu relaxácie a vyžitia občanov, návštevníkov a v obci a okolí	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, osoba zodpovedná za cestovný ruch, projektový manažér, kontrolné orgány obce	Počet vytvorených služieb v oblasti rozvoja cestovného ruchu a pokrytia jeho potrieb , a pod.	2022- 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
5.1.3. Vybudovanie oddychovej, športovej a relaxačnej zóny v území	Vybudovanie športového, relaxačno-oddychového miesta vo voľnej prírode pre trávenie voľného času pre deti, rodiny, mládež a seniorov vo všetkých vekových kategóriách. Zámerom projektu je podporiť zdravie, imunitu a vzdelávacie aktivity, zvyšovanie povedomia o životnom prostredí a jeho ochrane budovaním poznávacích a interaktívnych tabúl s využívaním modernej techniky a inovácií. Vybudovanie cyklotrás, náučných chodníkov, lezeckých stien, ferraty, šachu v prírode, cvičebných prvkov a pod.	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, osoba zodpovedná za cestovný ruch, projektový	Počet vytvorených služieb v oblasti rozvoja cestovného ruchu a pokrytia	2022- 2027

manažér, kontrolné orgány obce	jeho potrieb , a pod.	
Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
5.1.4. Vytváranie podmienok pre rozvoj trvalo udržateľného cestovného ruchu	Vybudovanie informačného-turistického centra, rozvoj informačného systému, zvyšovanie návštevnosti do regiónu,	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, osoba zodpovedná za cestovný ruch, projektový manažér, kontrolné orgány obce	Počet vytvorených služieb v oblasti rozvoja cestovného ruchu a pokrytia jeho potrieb , a pod.	2022- 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
5.1.5. Zabezpečenie údržby všetkých kultúrno-historických a sakrálnych pamiatok v obci.	Obnova kultúrnych, sakrálnych pamiatok a miest, ktoré prinášajú najvyššiu hodnotu pre návštevníkov do regiónu. Podpora miestnych spolkov a združení, vytváranie jarmokov, kultúrno-spoločenských aktivít so zabezpečovaním sprievodcovských služieb.	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, osoba zodpovedná za cestovný ruch, projektový manažér, kontrolné orgány obce	Počet vytvorených služieb v oblasti rozvoja cestovného ruchu a pokrytia jeho potrieb , a pod.	2022- 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
5.1.6. Rozvoj ubytovacích a stravovacích kapacít pre turistov	Vybudovanie priestorov na ubytovanie a stravovanie v nevyužitých budovách vo vlastníctve obci (prípadne s podporou podnikateľských subjektov v regióne). Zameraním projektu je zvyšovať celkovú návštevnosť do regiónu.	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, osoba zodpovedná za cestovný ruch, projektový manažér, kontrolné orgány obce	Počet vytvorených služieb v oblasti rozvoja cestovného ruchu a pokrytia jeho potrieb , a pod.	2022- 2027

6. Priorita: Podpora propagácie a informovanosti obce

6.1. Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok pre efektívnu informovanosť medzi obyvateľmi obce, samosprávou a inými subjektmi

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
6.1.1. Skvalitnenie poskytovania informácií na verejných tabuliach	Skvalitnenie poskytovania informácií na verejných tabuliach Budovanie a údržba verejných tabúl pre potrebu informovanosti občanov, návštevníkov a turistov o dianí v obci a okolí	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, osoba zodpovedná za informovanie, kontrolné orgány obce	Počet vybudovaných a udržiavaných verejných informačných tabúl, aktualizácia oznamov, výziev a VZN, a pod.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
6.1.2. Tvorba a vydanie propagačných materiálov pre obyvateľov	Tvorba a vydanie propagačných materiálov pre obyvateľov - občasník. Tvorba a distribúcia tlačených a elektronických materiálov pre spropagovanie zaujímavostí a oznamov pre širokú verejnosť v obci	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, dodávateľ propagačných materiálov, osoba zodpovedná za informovanie, kontrolné orgány obce	Počet vytvorených propagačných materiálov (tlačených, elektronických), a pod.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
6.1.3. Tvorba a aktualizácia web stránky	Tvorba a aktualizácia web stránky obce pre potrebu internetovej informovanosti širokej verejnosti, tvorba štandardnej web stránky pre zabezpečenie chodu a zverejňovania údajov (povinných aj informatívnych)	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, osoba zodpovedná za informovanie, kontrolné orgány obce	Web stránka obce, jej naplnenie a aktualizácie, a pod.	2022 - 2027

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
-----------	-------------	-------------------------------

6.1.4.Podpora obecnej propagácie a podpora regionálnej propagácie cez fungujúce MAS	Vydávanie propagačných materiálov a publikácií o histórii obce, o významných kultúrnych pamiatkach a podujatiach, ktoré sa v obci nachádzajú a uskutočnili. Rozvoj spolupráce a podieľanie sa na rozvojových projektoch v rámci regionálnej spolupráce s MAS a oblastnými organizáciami cestovného ruchu	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, projektový manažment, osoba zodpovedná za informovanie, kontrolné orgány obce	Web stránka obce, jej naplnenie a aktualizácie, a pod.	2022 - 2027

6.2. Opatrenie: Tvorba propagácie a podmienok efektívnej informovanosti pre turistov a návštevníkov obce

Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
6.2.1. Tvorba propagačných materiálov pre návštevníkov a turistov	Tvorba propagačných materiálov pre návštevníkov a turistov. Tvorba a distribúcia tlačенých a elektronických materiálov pre spropagovanie zaujímavosti a oznamov pre širokú verejnosť v obci (napr. kalendár podujatí, letáky, vydanie knihy o obci a pamiatkach a pod.)	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, dodávateľ propagačných materiálov, osoba zodpovedná za informovanie, kontrolné orgány obce, kontrolné orgány obce	Počet vytvorených propagačných materiálov pre návštevníkov a turistov (tlačенých, elektronických), a pod.	2022 - 2027
Aktivita:	Zdôvodnenie	Predpokladaný rozpočet v Eur.
6.2.2. Programy rozvoja informačného systému v obci a regióne pre oblasť turizmu	Programy rozvoja online informačného systému v obci a regióne pre oblasť turizmu pre oblasť turizmu, potrebu informovanosti návštevníkov a turistov o dianí v obci a okolí . Budovanie informatizácie, informačných a komunikačných technológií, spolupráca s materskou a základnou školou.	(Podľa potreby a vypracovaných projektových zámerov)
Zodpovednosť	Indikátory plnenia	Predpokladaný termín aktivity
Pracovníci obce, osoba zodpovedná za informovanie, kontrolné orgány obce	Počet vybudovaných a udržiavaných verejných turistických informačných systémov, aktualizácia oznamov, výziev, a pod.	2022 - 2027

Spracovala Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2022

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žitavany na roky 2022 – 2027

ČASŤ E

7 MONITOROVANIE PHRSR

Monitorovanie PHRSR budú uskutočňovať:

- Obecné zastupiteľstvo a všetky zvolené komisie v obci;
- Komisia životného prostredia, výstavby, územného plánovania, dopravy a služieb obce Žitavany;
- Starosta obce Žitavany.

7.1 Spôsob monitorovania PHRSR

Obecný úrad Žitavany má v oblasti prípravy a realizácie programu rozvoja dostatočné skúsenosti na programovej aj projektovej úrovni. Pri realizácii PHRSR vystupujú ako partneri obyvatelia obce, ktorí boli prizvaní na obecné zastupiteľstvo a mali sa možnosť zúčastniť verejných stretnutí, kde mohli definovať svoje požiadavky, spolupracovať pri definovaní silných a slabých stránok svojej obci. Aktívne pristupovali a podieľali sa na pripomienkovaní finálneho návrhu PHRSR obce poslanci obce Žitavany spolu so starostom obce. V rámci prípravy dokumentu nebol vypracovaný dotazník (kvôli pandemickej situácii COVID-19). Všetky podnetné návrhy OcÚ po pripomienkovaní sú zapracované do finálneho dokumentu PHRSR. K jednotlivým častiam strategického dokumentu bol uskutočnený rozhovor so starostom obce p. Štefanom Borkovičom a bolo uskutočnené stretnutie s poslancami obce na príslušnom a dohodnutom mieste v mesiaci marec. Poslanci sa pred schválením PHRSR mali včas vyjadriť a pripomienkovať dokument.

Popis postupov organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie PHRSR

Realizácia PHRSR obce Žitavany je činnosťou samosprávy obce a obec ju vykonáva prostredníctvom svojich orgánov (obecné zastupiteľstvo, starosta). Samospráva je povinná jedenkrát ročne získavať a spracovať pripomienky poslancov, OcÚ, partnerov a verejnosti, do konca júna v príslušnom roku a v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. Obecný úrad spolu s Komisiou životného prostredia, výstavby, územného plánovania, dopravy a služieb vypracuje záverečnú koncoročnú, monitorovaciu správu. Táto činnosť bude vždy vopred termínovo naplánovaná a monitoring PHRSR prebehne vždy do 31.12 príslušného roka, kedy bude predložené aj zhodnotenie jednotlivých priorít a opatrení, ktoré sa stali obsahom PHRSR v danom roku. Hodnotiaca správa sa každý rok bude zasielať na príslušný VÚC (v našom prípade do Nitry).

Vo vzťahu k realizácii PHRSR obecné zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PHRSR a jeho akčný plán a to všeobecne záväzným nariadením a schválením. Zvolená komisia každoročne vyhodnotí plnenie PHRSR. Pokiaľ bude potrebná aktualizácia dokumentu, obráti sa na spracovateľa PHRSR. Obecné zastupiteľstvo spolu s Komisiou životného prostredia, výstavby,

územného plánovania, dopravy a služieb vo svojej kompetencii bude schvaľovať VZN aj spolufinancovanie projektov. Obecné zastupiteľstvo s príslušnou komisiou schváli každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, bude rozhodovať o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Najvyšším výkonným orgánom obce Žitavany a jeho predstaviteľom je p. starosta. Rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nespádajú do právomocí a kompetencií obecného zastupiteľstva. Starosta sa spolupodieľal na príprave dokumentu, podpísal schválenie celého dokumentu, vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám (radiace orgány príslušných operačných programov, dodávatelia, kontrolné skupiny projektov a i.).

Inštitucionálnu a administratívnu stránku zabezpečovať bude i naďalej obecný úrad. Vzhľadom na personálne poddimenzovanie obecnej samosprávy, bude obecný úrad (v prípade nutnosti a zváženia možností) spolupracovať s externými konzultačnými spoločnosťami, so spracovateľom PHRSR a s projektovými manažérmi.

Stručný popis komunikačnej stratégie

Rôzne formy komunikácie budú súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PHRSR v rámci povinnej i nep povinnej činnosti informovania a publicity (pri projektoch financovaných z ŠFRB, PRV, OP KŽP a dotačných titulov) alebo v rámci komunikácie zainteresovaných cieľových skupín pri príprave a realizácii jednotlivých projektov. Vzhľadom na charakter obce, prebieha komunikácia osobným stykom s predstaviteľmi/zamestnancami obce, alebo priamou účasťou na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Dôležitým nástrojom komunikácie je pre obec vlastná webová stránka, ďalej informačná tabuľa a rozhlas. Komunikácia s obyvateľmi prebieha neustále až do ukončenia platnosti PHRSR.

Ďalším nástrojom komunikácie sú i rokovania v rámci obecného zastupiteľstva, kde materiál na rokovanie pripravuje starosta obce v súčinnosti so zamestnancami obce. Rovnako tak hlavný kontrolór, vychádzajúc z definície jeho funkcie, môže dať stanovisko k prerokovanému materiálu.

Systém monitorovania a hodnotenia

Proces monitorovania PHRSR sa bude vykonávať systematicky a priebežne počas celého trvania PHRSR až do ukončenia jeho platnosti. Výstupom monitorovania je monitorovacia správa za príslušný rok schválená na zastupiteľstve OcÚ. Za prípravu monitorovacej správy zodpovedá príslušný garant podľa povahy projektu. Jednať sa pritom môže o starostu obce, hlavného kontrolóra obce, poslancov, resp. inú poverenú osobu.

Cieľom monitorovania je získavanie informácií o reálnom plnení opatrení, o prípadnom negatívnom vývoji, spôsobe realizácie, definovanie a prijatie nápravných opatrení.

Samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky partnerov, OcÚ, poslancov a verejnosti, do leta v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. Táto činnosť je naplánovaná do termínu príslušného roku, kedy bude predložené hodnotenie PHRSR za predchádzajúci rok, jeho prípadná aktualizácia, hodnotenie ukazovateľov vrátane korekcií v rámci pravidelného každoročného hodnotenia. V prípade nutnosti korekcií mimo stanovené termíny vykoná korekciu starosta obce. Celkový plán hodnotenia je spracovaný v tabuľke číslo 16.

Tabuľka 16 Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2022 -2027		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr ku koncu roku 2022	Podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Tematické hodnotenie časti PHRSR Ad hoc mimoriadne hodnotenie	2022 Nerozhoduje	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok Pri značnom odklone od stanovených cieľov a doláhaných hodnôt ukazovateľov
		Pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	2022 - 2027	Na základe rozhodnutia starostu, podnetu poslancov

Spracovala Mgr. RNDr. Anna Štefanková, 2022

ČASŤ F

8 FINANČNÁ ČASŤ

8.1 Finančné zabezpečenie PHRSR

Po schválení PHRSR nastáva vlastná realizácia PHRSR, jeho opatrení a úloh. Uskutočnenie aktivít uvedených v PHRSR predpokladá určité finančné a administratívne zabezpečenie. Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR neuvádza pri väčšine opatrení a aktivít. Naplnenie cieľov programu budú uvádzať konečné rozpočty, ktoré budú súčasťou vykonávacích projektov a plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky, environmentálny a trvalo udržateľný rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé z nich však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektmi. Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- **Vlastné zdroje- rozpočet obce;**

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

- **Doplnkové zdroje finančného zabezpečenia**

- finančné prostriedky z Európskej únie (programovacie obdobie 2021 – 2026);
- finančné prostriedky z rozpočtu obce;
- finančné prostriedky zo štátnych dotácií;
- finančná podpora z VÚC Nitra a iné.

Model viaczdrojového financovania jednotlivých projektov

Financovanie jednotlivých projektov bude viaczdrojové, pričom závisieť od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa opierať o zdroje obce, štátu, EÚ, VÚC, OP KŽP, PRV a súkromné zdroje. Vyčíslenie jednotlivých zámerov bolo stanovené kvalifikovaných odhadom, prieskumom a taktiež sa vychádzalo z existujúcich výkazov výmer/rozpočtov projektantov. Finálne podoby budú súčasťou ŽoNFP a budú vychádzať najmä z procesu verejného obstarávania.

Tabuľka 17 Indikatívny rozpočet – sumarizácia

P. č.	Oblasť/Rok	Rok 2022 - 2027 (Suma bude vždy stanovená podľa vypracovaných projektov a finančných analýz)
1.	Hospodárska oblasť a ekonomická základňa obce – Vybudovanie stabilnej hospodárskej a ekonomickej základne v obci	Podľa potreby
2.	Sociálna oblasť- Vybudovanie sociálnej infraštruktúry v obci	Podľa potreby
3.	Environmentálna oblasť- Kvalitné životné prostredie	Podľa potreby
4.	Ľudské zdroje a zamestnanosť	Podľa potreby
5.	Ekonomika a podnikateľské prostredie	Podľa potreby
6.	Propagácia a informovanosť	Podľa potreby
7.	Spolu	Podľa potreby

Spracovala RNDr. Mgr. Štefanková Anna, 2022

Finančný rámec pre realizáciu PHRSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít budú súčasťou príloh monitorovacích správ, ktoré budú priebežne vypracovávané a dopĺňané po schválení potrebných zdrojov pre ich financovanie a zrealizovanie.

Systém hodnotenia a zaradovania projektov do financovania

Pri schvaľovaní financovania jednotlivých projektov je nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam vo vzťahu k rozvoju obce. Najvyššiu prioritu majú projekty, ktoré vyplývajú priamo z legislatívy (SR, EÚ) a projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Do kategórie s vysokou prioritou sú zaradené projekty s oporou vo VZN obce, projekty v rámci celého regiónu a projekty s vydaným právoplatným stavebným povolením a ukončeným procesom verejného obstarávania. Strednú prioritu majú projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o cudzie a doplnkové zdroje financovania (majú oporu v programovej štruktúre operačných programov a prioritných osí EŠIF).

Tabuľka 18 Hodnotiaca tabuľka pre výber projektov (upravený pre potreby obce)

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium - Opis podmienok pre zaradenie do priority	Projekt
1	Najvyššia	a) Projekty vyplývajúce zo zákona a/alebo legislatívy EÚ b) Projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu c) Projekty s právoplatným stavebným povolením a ukončeným VO Splnená jedna z podmienok	1. Prioritná oblasť Budovanie ekonomickej a technickej infraštruktúry 2. Prioritná oblasť Rozvoj ľudských zdrojov 3. Prioritná oblasť Sociálno-ekonomický rozvoj
2	Vysoká	a) Projekty vyplývajúce a podporené v rámci VZN obce b) Projekty s právoplatným stavebným povolením a ukončeným VO c) Projekty Novobanského regiónu Splnená jedna z podmienok	3. Prioritná oblasť Ochrana a tvorba ŽP 5 Prioritná oblasť – Rozvoj cestovného ruchu a turizmu
3	Stredná	Projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o cudzie a doplnkové zdroje financovania	6. Prioritná oblasť Propagácia a informovanosť o obci

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žitavany na roky 2022 – 2027

ČASŤ G ZÁVER

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žitavany je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce. PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude pravidelne polročne vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Predmetný PHRSR obce Žitavany bol aktualizovaný na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa: 31.03. 2022 a jeho aktualizáciu dokumentuje nasledovná tabuľka 19.

Tabuľka 19 Schválenie a aktualizovanie PHRSR obce Žitavany

Schválenie a aktualizácia PHRSR obce Žitavany	
Dokument	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žitavany na roky 2022 – 2027. PHRSR obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené PHRSR VÚC na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. Dokument je štruktúrovaný podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC (v zmysle novely Zákona NR SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja schválenej vládou SR január 2020).
Spracovanie	Spracovanie: spracovanie PHRSR vykonala obec v partnerstve s poradenskou spoločnosťou a spracovateľkou dokumentu s RNDr. Mgr. Annou Štefankovou, ktorá koordinovala proces tvorby PHRSR a zabezpečovala dodržiavanie metodických postupov. Obdobie spracovania august 2021 – marec 2022
Prerokovanie	Prerokovanie v orgánoch samosprávy (výbory, komisie, rada) Verejný pripomienkovanie: november- december 2021, marec 2022. Posudzovanie SEA – relevantné
Schválenie	Návrh na uznesenie zastupiteľstva – obecné zastupiteľstvo schvaľuje PHRSR obce Žitavany na roky 2022 – 2027.

Spracovala RNDr. Mgr. Anna Štefanková, 2022

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Žitavany na roky 2022 – 2027

ČASŤ H

IMPLEMENTAČNÝ RÁMEC

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHRSR) s výhľadom do roku 2022 bude do roku 2027 implementovaný konkrétnymi projektmi a akčným plánom, ktorý bude mať časový harmonogram a návrh finančného a organizačného zabezpečenia. Obecný úrad Žitavany v spolupráci s obecným zastupiteľstvom vypracuje Plán vedenia obce a informatívne správy, ktoré bude zverejňovať na internetovej stránke obci a na verejných informačných tabuliach.

Predkladať návrhy na modifikovanie PHRSR bude v právomoci výboru pre PHRSR. Koordinátor pre stratégiu môže tiež predkladať výboru návrhy na doplnenie PHRSR. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť útvary návrh na modifikovanie PHRSR.

Doplnenie PHRSR, prípadne jeho nové aktualizovanie sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. V nevyhnutnom prípade sa môže kvôli PHRSR tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie výboru alebo obecného zastupiteľstva.

Predmetný PHRSR obce Žitavany bol schválený a aktualizovaný na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 31. 03. 2022 VZN uznesením číslo
bod c/.

Pečiatka obce:

Štefan Borkovič
podpis starostu obce Žitavany

Autorské práva:

Bez súhlasu spracovateľa RNDr. Mgr. Anna Štefanková nemožno vykonať extrakciu a/alebo reutilizáciu podstatnej časti obsahu databázy dokumentu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Žitavany na roky 2022 – 2027 (t.j. napr. v časti čo aj len jedného diela), pokiaľ sa táto vykonáva s cieľom získať, hoci aj nepriamo v akýkoľvek majetkový prospech. Právo uverejnenia je výhradne určené za účelom verejného zverejnenia OcÚ Žitavany a použitie materiálu je možné len za účelom spracovania projektov a jednotlivých zámerov a za účelom ich pravidelného monitorovania.

**PHRSR obce Žitavany ako centra Tekovského regiónu s výhľadom
na roky 2022 – 2027**